

१७८

दर्ता नं.:४८/२०७६/७७

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति
पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति

इन्द्रायणी

नेपाल संवत् १९४६ चौलाश्व / २०८२ चैत १५ / 2026 Mar. / ल्या: १५२, दौ:८

बुध्वाप नगरपालिकाया अजेट पाखं
उपभोक्ता समितिया ठवाहालीं

इन्द्रायणी द्यो छैं पुलांगु शैलीं हे दानय धुंकल

बिस्का जात्रा बांलाक हानय्ता तार ब्यवस्थापन याय्ता बैठक
२०८२ चैत ९ गते)

तुमचो ढुगुरे त्वनय्गु ना: इड: बियगु खायें ज्या इव:
२०८२ चैत्र ७ गते)

; DkfbSlo

@)*@r†!%,c^s!&*,jif*

बिस्का नखा बांलाक हानयता सकलसिनं ग्वाहाली यायनु

बिस्का जात्रा हःनय वयो च्वंगु दः । थव खपया थःगु हे मौलिक जात्रा खः । खपय् च्याचा गुन्हू डायकिगु जात्रा स्वयता देशं दुनय व देशं पिनय्या इलंद्द मनूत खपय् वै । भैलखः लुइगु, ल्योसिं थानिगु, क्वथइगु जात्रा धात्थें हे तस्कं स्वय हार्यपुगु जात्रा खः । नपां उगु इलय् त्वालय-त्वालय ब्रम्हायणी, महेश्वरी, इन्द्रायणी, छुमः गणेद्यो, महाकाली-महालक्ष्मी, बाराही अजिमाया जात्रात नं याइगुलिं त्वालय-त्वालयया जनतात, दाफा -भजनया मनूत तस्कं लयतायो जात्राख्य् ब्वति कायो च्वनि । अपलं अपः मनूत मुडः थः नं दुतिडः डायकिगु जात्रा जुगुलीं उकिता शान्तिपूर्ण, सभ्य व भव्य काथं डायकः क्वचाय्केगु सकल खपया जनताया जिम्मेवारी व कर्तव्य खः ।

प्रविधिया युगय जात्रा हलिमय्या कुं कुलामं स्वय दैगु जुयो च्वंगु दः । जात्राय् छुं नं बाँमलागू खाँ ज्या जुलः धःसा उकिया लिचवः खपया जनतातय्ता लाइगुलिं थानाया नागरिकपुं अफ् अप्वः जिम्मेवारी कुबियो पिब्वय मः ।

नाचगानया राजधानी, सांस्कृतिक नगर, म्वाडः च्वंगु संग्रहालयया उपमा (नां) जःगु खप देशय डायकिगु उगु जात्रा शान्तिपूर्ण याय्ता खप नगरपालिकां चैत्र ११ गते सर्वपक्षीय बैठक सःतल । बैठकय् जनप्रतिनिधिपुं, भैरव नाथ जात्रा व्यवस्थापन समितिया प्रतिनिधिपुं, सुरक्षा निकायया प्रमुखपुं, गुथि संस्थान नेपाल टेलिकम, विद्युत प्राधिकरण, खानेपानी संस्थान, रेडक्रस, स्काउट, अस्पताल, ट्राफिक प्रहरीपुं नपांया प्रतिनिधिपुं भःगु खः ।

बिस्का जात्राबलय भैलखः लुइगु व ल्योसिं थानिगु, जात्राख्य् गुठी संस्थानया महत्वपूर्ण ज्या दः । जात्रा इलय हे न्ह्याकय् फःसा इलय हे क्वचाय्के फौगु नपां छुं हे अप्रिय घटना जुइमखु । गुलीं जात्रात छगुलिं मेगू नपां स्वापु दैगुलीं छगुलीं मेगुयाता नं बाँमलागु लिचवः लाकिगुलिं जिम्मेवार निकायपिसं थःथःगु जिम्मेवारी बांलाक पू वांकसा जात्रा बांलाक क्वचाइगु खाँ धायो च्वनय माली मखु ।

स्वापु दःपुं नपांया बैठकं न्हूगु वर्ष २०८३ याता लसकुस याय्गु काथं २०८२ चैत्र २७ गते खप नगरपालिकाया ग्वसालय भिन्तुना ज्याली याय्गु खाँ क्वः छित । अथेहे जात्रा जुइगु थासय सुचुकुचु, प्रचार- प्रसार व स्वापु दःपुं नपां मिलय जुयो नगरपालिकां ज्या सानय्गु, शान्ति सुरक्षाया मःकाथंया व्यवस्था जिल्ला प्रशासन व महानगरीय प्रहरीता बियगु, पुजा आज्ञा इलय हे न्ह्याकय्गु जिम्मा गुठी संस्थानता, नगरया थाय थासय च्वंगु तार, केबुलत व्यवस्थापन याय्ता विद्युत प्राधिकरण, टेलिकम व केबुल नेटवर्कया पदाधिकारी पिन्ता जिम्मा बियगु खाँ नं बैठकं क्वःछित । इमर्जेन्सी स्वास्थ्यया लागिं अस्पतालतय्ता, ट्राफिक व्यवस्थापन ट्राफिक कार्यालयता, ग्वाहालिमि (स्वयं सेवक)पुं छ्यलय्गु स्काउटता, आपतकालीन उदारया लागिं नेपाल रेडक्रसता जिम्मा बियगु खाँ नं स्वापु दः पिनिगु बैठकं क्वः छित ।

न्हूगु वर्षया हःनय न्ह्याकः २०८३ वैशाख ४ गते 'द्यो स्वंगं' बिय धुंक ५ गते भैलखः लुयो क्वचाइगु थुगु जात्राया विशेष महत्व दः । न्हूगु वर्ष सकल नागरिकपिन्ता न्हू न्हूगु प्रगति याय्गु बल बियमः । बिस्काजात्रा शान्तिपूर्ण काथं क्वचायकय्ता तः लायमः भिन्तुना ।

पिकाक-खप नगरपालिका/सम्पादक-आशाकुमार चिकंब्जार, डेस्कटप-धन लक्ष्मी त्यात, आवरण सज्जा- रेणु ध्वजु, थाकू- भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स फोन ल्याः ०१-६६९३०४३, इ-मेल- khwopapau@gmail.com

छठ्हा कविया मतिनाया बारवं

नारायण मान बिजुवळें 'रोहित' (हरिबहादुर श्रेष्ठ)

ल्हाडः कविजिं सभापाखय स्वत । कविया ख्वालय भातिचा न्हिलासु पिज्वल अलय छत्थुं हे तान । गम्भिर जुयो कविं घाँटी सफायगु कुतः यात ।- "पासापुंजिगु व्यक्तिगत जीवन छिकपिनिगु हःनय पुइकः तःगु साफूथें हे छर्लङ्ग जुयो च्वंगु दः ।' सभासं हकनं पूर्ण शान्तिं त्वपूल । येंया छगू चुकय छम्हा कविया साहित्य बारे प्रवचन जुयो च्वंगु जुल । चुकः

थाना भायायो द्यूपुं सकलें साहित्यप्रेमी पासा पुं, छिकपिसं न्यडः हे दिल जिगु बिचः ता "पलखः सभाय् शान्ति जुल । सभाया दकलय ल्यूनयया इवलय च्वंम्हा छम्हा ल्याम्होचाम्हा बुलुइँ दाडः लाहा थाडः सभानायोया ध्यान साल । क्षमा फवँ फवँ व ल्याम्होचां न्यन - 'सभाया नायो भाजु, छुजिं कविजिया व्यक्ति गत जीवनया छँ खँ न्यनय फौला ?' सभाया नायों कविजिया मति थुइकेगु काथं कविजि पाखय स्वयो मुसुकलं न्हयलः। कविजिं न्हयसः न्यंम्हा ल्याम्होचाम्हा पाखय छक पुलुकक स्वत । अलय थःगु काथंमछिंगु पहः ता अःपुकयता कविजिं सभापति पाखय निर्णय वियथें स्वत । सभाया नायोंन थःगु देपा पाखय दाडः च्वंम्हा कविपाखय स्वयो धाल - 'कविजि छिता काथं मछिं मजूसा व्वनामि व न्यनामि पासापिनिगु नुगखॉ न्हांकय फःसा बांला जुइगु जिगु मति खः ।' सभाया नायो पाखय व्वळुकगु थःगु कपः

उत्तर दक्षिण ताहाचा चिकगु अलय पूर्वपक्षिम चिब्यागु खः । चुकय बच्छी मयाकं नेव्व तिखय मनूत जायकः च्वडः च्वंगु दः । उत्तरपाखय्या छव्वया दथीलाक छगः चिभः द्यो दः अलय उकिया पूर्व पाखय छपु कलहिति नं दः । चुकया दक्षिणपाखय्या फलयया दथीलाक छगू चिच्याहांगु दबु दयकः तूःगु दः । दबुली टेबुल छगः व मेच नेगू तयां तःगु दः । छगू मेचय सभापति व मेगु कविया नितिं खः । कविजिं न्वचु बियो च्वंगु जुल । उकिं मेच छगू खाली जुगु खः । देबुलय स्वंम्हू तयो तःगु फूलदानी छगः नं दः । टेबुलया हनय पाखय तुलया काप हिडः तःगु दः । उकी तुइगु आखलं च्वयो तःगु जुल ... 'न्वचु ज्या इवः (प्रवचन) टेबुल लिक्क माइक दः । नेम्हा प्यम्हा कविपिसं चिनाखँ व्वनय धुकः मू पाहाँ याडः तःम्हा कविजुया साहित्यया खायँ न्वचु बियगु ज्या इवः दःगु जुल । कविजिं साहित्यया खायँ थःगु बिचः प्वंकय धुकगु जुल ।

ल्यूनयया इवलय च्वंम्हा न्हपा न्हयसः न्यंम्हा ल्याम्होचां सभापतिकय अनुमति कायगु मतिं लाहा थाडः छुं धायगु कुतः यात । ल्याम्होचाम्हा सिया मति सिइकः सभाया नायो नं कपः सांक हे नुवायगु अनुमति बिल । व ल्याम्होचां थःगु नेपां लाहा पाइन्टया म्हिचाय दुता छ्वत अलय थःगु म्हा जवं खवं सांकः सांकं धाल - 'सभाया नायोभाजु व पासापुं चिनाखँ थुइकेता कवि नं म्हासिइके मः अलय कवि म्हासिइकेता कविया जीवन नं सिइके मः अलय जक कविया (कविता) चिनाखँ थुइके फौ चिनाखँ स्वयो कवि म्हासिइके फौ । धायो तःगु खॉ धात्थें खःगु थें जू । भी कविजिया चिनाखँ बांलाक थुइकेता वा काव्यया रसास्वादन यायता जिं कविजिया जीवननपां स्वापु दःगु छुं छुं खॉत सिइकेगु मति वाना । कविजिता काथं मछिं मजूसा जिं छगू नेगू न्हयसः न्यनय फौ ला ?'

कविजिं सभापति पाखय ज्यू धायगु पहलं स्वत । सभापति कपः सांकः ज्यू धायगु अनुमति काथं इशारा यात । अनुमति कायवं व जनसमूह पाखय स्वत । थमनं कपः चाहिइक प्यख्यरं छकः स्वय धुकानिं वं थःगु मिखा न्हयसः न्यंम्हा मनुपाखय जुकल । ख्वालय भाति न्हयलासु पिज्वयक वयकं धायोदिल-'जिं न्यनामि पासापिनिगु थःथःगु मनयदयो च्वंगु खॉ याता फक्वनं चित्त बुभय याडः लिसः बियगु कुतः याय । भ्या भाति हे खॉ मफ्यूसें, अफ्यारो मचःसें न्हयसः न्यनयता जिं पासापिन्ता इनाप याय ।'

ल्याम्होचाम्हासि देपागु लाहा थःगु म्हिचां लिकायो अलय लाहाथॉ थां धाल -

सच्छि व न्हयच्यागूगू स्वप पौ, बःच्छि पौ (पाक्षिक)

‘कविजिया न्हापांगु चिनाखँय आशा, उत्साह व जोश खानय दः । जनताता न्हँगु सुथपाखय हज्यायता घ्वातु घ्वाडः चवंगु स्यल्लागु घ्वासा दःसा लिपाया चिनाखँय निराशा, दुःख व पीडाया खँत पिज्वयो चवंगु दः । छम्हा नेम्हा आलोचकपिनिगु धापू काथं न्हापाया चिनाखँत कविजिया ल्याम्हो वसया मतिना दुथ्यागु खानय दः सा लिपाया चिनाखँ खय कविजिया असफल प्रेमया विरह-व्यथाया किपात खानय दः । थुगु खायँ छु जिं कविजि पाखंया स्पष्ट खँ न्यनय दैलाथें ।

लाहातं कविजिं ल्याम्होचाम्हा न्हयसःमिता फेतु धाल - ल्याम्होचाम्हा थःगु थासय चवडः न्हयसया लिसः या आशां स्वयो चवन । सभाया नायो पाखय छपुलु स्वयो व माडक जब लाहातं, ज्वडः धाल - “सभायानायो भाजु अलय पासापुं, गनातक जिकय लुमतिं दःगु खः । जिगु पुलांगु चिनाखँत देशय राजनैतिक ज्या इवःत हज्यागु इवलय चवयागु खः अलय पक्कानं उगु इलय जि देया वामपन्थी राजनीतिपाखय नुगः क्वसःम्हा खः गुकिता जिं अभिव्यक्तिं प्वंकागु खः । अथेहे जिगु लिपाया चिनाखँय नं देया राजनैतिक परिस्थितिया छाप लात हे जुई । देशय जब सामन्तवादी सिखलं स्वताक चिचिं यंकल, राजनैतिक पार्टीत थः वं थवय तज्याडः छुट्य जुयो वल । जनतात भन भन दमन व अत्याचारया घचाय क्यं क्यं यंकल । वामपन्थी पक्षयायपु नं कोरा सिद्धान्तबाद, जातिवाद व क्षत्रीयतावादया फोहर नाखय चुडकः चवन, जनताया नुगलय ग्याचिकुपहः नपां छुथाय गय याय्या स्थिति व्वलान अलय वहे खँ, वहे पहः (परिवेश जिगु कविताय प्वंकागु जुल ।’

कविजिं थःगुखँ पूर्वाकय मलाकं हे सभाया दशवीं छम्हा मिसामचा दान थयक स्वयबलय व विश्वविद्यालय व्वनिम्हा छम्हा मिसा मचाथें चवँ । साँ न्हँगु पहलं

च्याडः, तःगु दः, टि-सर्ट फियो, काड व्वाइया पाइन्ट न्हयाड तःगु दः । ख्वालय भाति भाति क्रिम बुयो तःगु दः । भातिचा लाज, अलय उत्साह व भाति काथं मछिंगुया छुं भाव वयागु डतः चवका ह्यौगुलि पिज्वयो चवंगु दः । थःगु सः फक्व तः सल यायगु कुतलं सभापति पाखय स्वयो वं धाल- ‘सभाया नायो भाजु कविजिया खँ न्यडा नं हे छगू नेगू न्हयसः न्यनयगु मति तया ।’ सभापतिं कपालं क्वाडः ज्यू धायगु पहः क्यन । मिसामचा भन उत्साहित जुयो कविजि पाखय स्वयो धाल ‘हानयबहम्हा कविजि जिगु नां राधा खः जि विश्वविद्यालय व्वनयम्हा छम्हा मिसा मचा खः । जिगु विषय नेपाली साहित्य खः । काव्य जिता दकलय योगु बिधा खः । छिगु चिनाखँता जिं थः डालागु दः । उकिं छिगु ब्याख्या न्यनय धुंकः जिगु मनय छुं न्हयसः तः दाँ वल । गुगु खँ जिं छिगु हनय तयगु मति तया ।’

राधां छुगुखँ नपां काचाक्क थानय हःगु खँया पहलं सभाया शान्तगु लकसय काथंमछिंगु पहलं छगू लहर व्वाक व्वाक वान । काथंमछिं पहः दः सां नं शिष्टतावश कविजिं कपः सांक ज्यू धायगु पहलं वयाता न्हयसः तयगु अनुमति बिल । व दाडं तुं चवनातिनि अलय कविजिं ज्यू धायगु बचं थें दयानिं वयागु ह्यौगु ख्वः छत्थुं हे गम्भिर जुल । थःगु जःपागु लाहा न्हयप पाखय यंकः अलय सिम्पु चागु मिखा भन चिच्यागवयकः न्यन - अथे खःसा कविजी, छिगु चिनाखँ छु मतिनापाखं पूरा हे तापागु खःला ? धात्थें अकि छु राजनीतिक व सामाजिक पारिवेशया छाप जक दताला ? थव खायँ जिं कविजिपाखं छम्हा साधारण मन्या लिसः स्वयो छम्हा कविया दुगयंगु नुगः या खँ न्यनयगु मति दः । थुलि जक छु धायलाता, वयागु ह्यौपालु ख्वः चकाडः चवंगु ख्वालय छत्थुं हे सुपायँ चां तपुथें ख्युयो वल । सभाया नायो राधाता फेतु

धायो लाहा भाय यात । मेपुं आना भःपुं स्वकुमिपुं कविजिया लिसः न्यनयता पिडः चवन ।

पाइन्टया म्हिचाय तय धुंकगु कविजिया जः पागु लाहा बुलुहुँ पिकाल । सभापाखय मिखाहे फुति मयासें स्वयो चवंगु कविजिया कपः आकासपाखय थास्वत । मानौ वं आकासय छुं चिज माल चवंगु थें चवं । जव लाहाया पातिंत बुलुहुँ थःगु जवपाखयया म्हवस्तय व न्हकुपताय थयंकः छुं खँ लुमाडकेगु मतिं कुतः यात । सभाय पूर्ण शान्ति जुयो चवंगु दः । पलखलिपा कविजिं थःगु सुंक तयो तःगु म्हतु तछ्याडः धाल - राधाजी अलय थाना भायो द्युपुं सकलें पासापुं कवि व कवीयीत्रीपुं स्वर्गया परीत व देवदूतत मखु । दकलय न्हःपां व छम्हा मनू खः । अलय वयागु नं नुगः दः नुगलय थिई । व नं थ्वहे मन्या समाजय चवनि, म्वाई, म्वायगु कुतः याई । ब्यापारी, कालीगढ, कर्मचारी, डाक्टर, इन्जिनियर, शिक्षक, ज्यापु-ज्यामितयगु थें कविजिया नं ज्या अलय सीप दै । वनं दुःखय ख्वई, सुखखय न्हयली । पाःगु थुलि खःकि कवि मेपुं थें ख्वबी हायक ख्वै मखु म्हतुई पिज्वयक न्हयलीगु मखुसें चिनाखँया भावय ख्वयगु न्हयलयगु याई । वयागु छगू मेगु विस्कं पहः नं दः व खः व मेपिनिगु दुःखय नं ख्वई अलय मेपिनिगु सुखखय लयताई । प्रायः थव गुण साधारण मनूतयके दै मखु । उकिं जिगु चिनाखँय नं पक्का नं लिभः किचा, ख्युं व तुइजलाया लिचवः लाइगु अस्वाभाविक मखु । उकिजिगु थः गु हे अनुभूति अथेधाय नुगः घःत नं प्याहाँ वगु दै, गुकिता जिं चिडः, कुडः तय फैमखु अलय उकिताजिं सुचुक स्वथाडः नं तय मफया । सायद राजनीतिक व सामाजिक परिवेशय चवयागु जिगु चिनाखँय गनां गुथायं मतिनाया रङ्गतयो बुट्टा किय लात ज्वी । जिं उकिता खःहेमखु जक धाय मखु । उकिता

सच्छि व न्हयच्यागूगू स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

भनीसं विचार स्वयो अलंकार वा श्रुद्गारकाथं काय फःसा अज बांलाई ।

गुळें गुळें थःता ल्वःगु नं फियबलय् मन्तयता बांला खांक बी । ख्वः चकांक बी । अलय् कविजि छिगु चिनाखँया नं खं मनूया पिनयया रूपता क्यनयगु स्वयो दुनयया घःपीडा व दर्दता पिपवाडः हल । अथेहे चिनाखँ या मर्म पिनयया परिवेशता जक पिब्वता । थुकाथं कविं थःता राजनैतिक व सामाजिक खोल दुनय स्वथाडः सुचुकयगु काव्यता छगू काथं मिखापिडकेगु थें मजुइला ? काव्यता मिखा पिडकेगु छु कविं थःता मिखा पिडकेगु थें मजुइला ? कवि राजनीतिज्ञ मखु, गुम्हासिं चेस म्हिति चिनाखँ रणनीति मखु गुम्हासिं धात्थेंगु तातुना सुचुकः तःगु जुई । कवि व नाइगु मैन खः गुम्हासिता भातिचा जक थ्यूसां नं लिच्चः लाई । कवि व संवेदनशील क्यामेरा दुनयया फिलिम (रिल) खः गुकि लू (दृश्य) या सुक्ष्म जःति या छुं भातिचाजक भल्को हे अपलं लिच्चः लाई कवि व गिटारया तार खः गुकि छकः लाहापातिंचा जक सांकलकिं हे गिटारया फुक्क नपां लकस

हे भंकार पिज्वयकी । कविं सुचुकयगु ज्या याइ मखु व लिभः थें हे धात्थें खःगु जुई जिं आशा याय् भी कविजि नं श्व नपां तापाम्हा पक्का नं खै मखु । राधा छत्थुं हे दान अलय सभापतिया अनुमति हे मब्बूसें धाल अलय काचाक्क फेतुत । अजनं सभाय् पुरा हे सुंकः हे च्वडः च्वना तिनि । फुक्कसिया कविया लिसः न्यनयता हथाय्

चायो च्वन ।

माइक देपा लाहातं, ज्वडः क्वछुडः च्वंगु थःगु कपः ल्हाडः कविजिं प्यखयरं मिखा ब्वयकानिं लिस बिल - पासापुं जिं न्हपा न्यडागु खः - रवि (सुजद्यो) मथ्यथाय् कवि थ्यं जक, अः जिं थाना हकनं तानय - 'आलोचकपुं काव्यया चिरफार याइपुं निर्मम डाक्टर जुई ।'

'थुली लिसलं राधाजीया न्हयसः या लिसः पू वांकय् थाकुइ कविजि' सभाया हः नयया इवलं छम्हा बुहाम्हा मनं लाहा थाडः अलय सभापतिकय् नुवायगु अनुमति काय्गु मतिं धाल । ख्वातुगु चस्मां वयागु बैस वांगु उमेर क्यं सा मुसुमुसु न्ह्योगु वयागु ख्वालं समस्या बांलाक हे थुइके फःम्हा व्यावहारिक मनू व कला पारखी

थें खानय् दः । थुगु हे इलय् सभाया देव पाखं छगू चिच्या सलं धःगु तायदत- थुकिया मतलव छु कविजि मतिनाया अस्वीकार याडः द्यूगु खःला ? चिच्या सः नीदा नीडादाया छम्हा मिसा मचाया खः । व मिसातय्गु दशवी दाडः च्वंम्हा जुल मेपुं मिसात थः थवय न्हयपः क्वय स्वं पयो च्वंपुं जुल । व मिसाचां न्हयसः तयो थचक्क फेतुत ।

न्हयसः या व गागुलिं कविजि छक इतिमिति कान । सभापति पाखय पुलुक्क स्वय धुंकः थःता सम्हालय याडः खाँ स्पष्ट याय्गु मतिं कविं धाल- 'पासापुं जिं न्हपा हे धाय धुन । जिं नं मनू हे खः । जिंनं समाजय च्वनय्म्हा उकिं जिं मतिनाता अश्विकार याय्गु धाय्गु खाँ हे जुय फैं मखु ।' मतिना मन्तयके दैगु छगू गुण मध्ये खः ।' थुगु हे इलय न्हपा याय्म्हा मिसामचा दाडः न्हयसः तयो हे छ्वत - 'अथे खःसा छि छम्हा मिसामचा नपां मतिना जूगु जुल अलय व नपां त्वः तागु वा असफल प्रेमया पीडाया पहः हे छिगु चिनाखँय् खानय् दःगु निराशाया सः खःला ?' कविजिं उकिया लिसः बियता

सभापति पाखय स्वजकतिनि छु स्वता उब्लेहे सभाया दशवी छम्हा ल्याम्होचाम्हा नीदा-नीडादाति वैसयाय्म्हा व मिजंचां दाडः कवि पाखय स्वयो न्हयसः तल- 'कविजि अः तक छि ब्योह मजुनिम्हा खः ला ?' सायद ल्यासे-ल्याम्होपिनिगु चुलुबुले चञ्चले पहः व जोसंयाडः अमिसं सभाखय् नुवाइबलय् सभाया नायोता हानय्गु वा

सच्छि व न्हयच्यागूगू स्वप पौ, बःच्छि पौ (पाक्षिक)

अनुमति पवनय् मः थें मतायकिगु ।
ल्याम्होचाम्हासियागु न्हयसलं सभासं पलख
वं वायाता वं वयाता स्वयो न्हयपतय्
न्हयपतय् स्वं पुयो चवन । जुयफःगु
अनियन्त्रित स्थितिता बिचः याडः सभापति
दाडः माइक पाखय वाडः धाल-
'साहित्यप्रेमी पासापिसं पालंपः नुवासा वा
न्हयस न्यसा सकलसिनं थः थःगु मनय्
लुयो चवंगु खाँया लिसलं लुदांकय् फैं ।
'सभापति जुं कविजुयाता न्वचु तयता
इसारा याडः थःगु हे थासय् फेतु वान ।

'सभापति जु व पासापुं' कविजुं
थःगु खाँ ततं यंकल - 'मतिना व इहिपा
नेगू बिस्कं खाँगवः व स्थिति खः । प्रेम
छगू मानवीय व आत्मीय खाँ खःसा इहिपा
समाज स्वीकृत तेपु (दाम्पत्य) जीवन खः ।
गनातक जिगु व्यक्तिगत जीवनया न्हयसः
खः न्हच हे धाय्थें छपा पुइकः तःगु साफु
खः । थौ तक जिं छुहे पारिवारिक
जीवनया जिम्मेवारी कुबियो चवडागु मरु
सुं छम्हा मिसाचा नपांया मतिनाया खाँ
थाना थानय हला व छगू आत्मीय खाँ
जूल । इहिपाया मखु । कतया नुगलय छु
दः छु मरु जिं धाय् मफया । मनय् दनय
माया, ममता, स्नेह व मोह थें हे द्वेष
घृणा, विरोध, क्लेश व प्रतिकारया भावना
नं दै । अथेहे समाजय दैगु माया, ममता,
स्नेह व मोह व प्रेमता छखय लिइकः
ब्यसा समाजय खाली ल्वापु-ब्यापु, लडाईं,
लोभ खुयो काय्गु लुटय् यायगु (डकैती)
व पापया प्वः जक ल्यं दई । सौभाग्यया
खाँ खः, भ्नीगु समाज अथे मजु । समाजता
अजगु दुर्भाग्यं मथिइक तय मःगु दः ।
मनू मनूया दशवीया माया, ममता व प्रेमं
हे समाजता समायाडः तःगु दः । उकीं हे
भ्नी फुक्क छगू हे सभाय मुनय फयागु
खः । थुकाथं धायबलय छम्हा प्राणीया
नातां जिं नं थुगु समाजय माया, ममता व
स्नेहया अनुभव याडागु दः । प्रेम व मोह
याय्गु लसता व दुःख खाडागु दः, अनुभव

याडागु दः । तःला व तःमला सुख व
दुःख धाय्गु खाँ या पलाचा पतिकं ब्याख्या
याडः क्यनय मालिथें मतायका ।'

'कविजिं छिं अःपुगु खाँ याता
भन हे थाकुक्क यंकल । जिमिगु नुगः खाँया
तप्यंगु व मू खाँ खः - छिता सुं छम्हा
मिसा मचाया श्राप लगय् जुयो चवंगु दः
हैं, छु धात्थें छिं उगु दोषता खः भःपियो
दिल । अथेधाय महशुस याडः दिला ?
सायद उकिया लिचवः छिगु चिनाखँ खय्
जक पिज्वयो वगु मखुला धाय्गु मनय् ल्यं
बुयो चवंगु खाँ जक खः ।' सभाया दशवी
दाडः राधां धाल अलय् थःगु हे थासय्
फेतुत ।

काव्यया विवेचनाय् लुकुंमबिइपुं
छम्हा नेम्हासिता प्रवचन गोष्ठीखय् छम्हा
द्वपं लाडः चवम्हा मनू दबु वयागु कठघरा,
सभापति नुमवासें सुंकः न्यडः स्वयो चवम्हा
न्यायाधिश, राधा व मेमेपुं न्हयसः न्यडः
चवंपुं सरकारी व विपक्षी वकिलपुं थें खानय्
दत । अलय् काव्य व कलाया पारखीपिनिगु
लागिं न्हयसः लिसः दुग्यंगु सारगर्भित व
तस्कं हाय्येपुगु थें जुयो चवन । सभाखय्
वपुं फुक्कसिया मिखा अः राधा पाखं ल्हययो
कवि पाखय् जूत, कविजुया जःपागु लाहा
पाइन्टया म्हिचाय् तयो तःगु दः अलय्
देपागु लाहातं माइक ज्वडःतःगु दः ।
पुलांगु घटना (खाँ) त लुमांकयगु कुतः
यायां कवि पलख आकासय् था स्वत ।
पलखलिपा वयकलं कपः सांकः खाँ लुमाडः
वगु थें पहः क्यन अलय् स्वकुमि भाजु
मयजुपिन्थाय् चाकलिं स्वयो हकनं वं थःगु
कपः क्वछुकल । पलख लिपा हे वं बुलुहें
थःगु कपः ल्हान, स्वकुमिपिन्थाय् स्वयो वं
बुलुहें धाधां यंकल - 'साहित्यप्रेमीपासापुं
अँ अः धाःसा धात्थें हे खाँ नितुमतु निगु थें
चवन । भन भन थाकुयो वांगु थें चवन ।
जिता अः पुलांगु घःया पुइँ प्वलब्यगुथें
मति वान । पासापिनिगु न्हयसया लिसः
बियता अलय खाँ थुइकेबियता जक खाँचु

याता सरलतम काथं जकजिं थःगु नुगः
खाँ प्वंकः चवडा । अलय् शिष्टतावश व
थाना मवम्हा मेगु पक्षता नपां न्हिथानय्
बलय जिं गुलिं खाँ महासें गुप्त मतसिं जि
चवनय मफूत । व जिगु वाध्यता खः ।
अलय् उकीं जिजासु पासापिनिगु संतुम्टीखय्
छुं भाति हे म्हवें जुइमखु अलय् छुं नं
व्यवधान (पंगः) नं वइमखु । खाँ
लुमांकय्गु मतिं कविजिं मिखा तिसित ।
पलखलिपाहे मिखाकाडः थःगु खाँ काडः
हल । 'थ्यं मथ्यं अथेहे हिदाति हाँ या खाँ
खः । विश्वविद्यालय क्याफटेरिया वा चिया
पसलं खाँ क्वचाय्केता जिपुं नेम्हां प्याहाँ
वया । वहे क्याफटेरियाय् अपलं मनू मुडः
वसेलीं वहे हुलं वचय जुयता जिपुं एकान्त
(चौरय्) ख्यलय् वाडा । खाँ कथहँ
हज्याडः वान । विजयं जिकय् न्यन -
अथे खःसा छं छंगु मनया खाँ वाता छाय
मधायगु लय ? छं छंगु मनया खाँ वयाता
धाय हे मःगु खः । अथेधाय मतिना ब्वयगु
मेगु लिधंसा खः धाय मःगु खः ।

उगु इलय जिगु भावुक मनया
खाँ विजयता काडागु जुल । विजय, जिपुं
उब्ले कलेजया प्यंगुगु दायें ब्वडः चवडापुं
खः अथेधाय् थौं कन्हेया डिप्लोमाया दकलय्
लिपांगु दाँ खय ब्वडः चवडागु । जिपुं
भन भन क्वातुयो वापुं पासा जुजुं वान ।
ब्वनय्गु खायें नं जिमिसं वं वयाता वं
वयाता ग्वाहाली याय्गु थः वं थवय् देशया
स्यडः वाडः चवंगु ई, नेपाली साहित्य व
राजनैतिक अस्थिरताया खाँ घौछी नेघौ हे
ल्हाय्गु । विदा खुनुं जिपुं गुब्लें गां गामय,
गुइँ, खुसी व नहरया तातापाक चाहय्
वानेगु । न्हयन्हू च्यान्हू नपा मलातकीं
जिमिता छगू काथंया छुं मचः गु मरुगु
मगागु थें मति वानिगु ।

धात्थें धाय्गु खःसा व
नपालाइबलय जिता तस्कं लय वैगु छगु
काथं जिवन नपां मोहित जुजुं वाडा । व
नपालाइबलय जिता छगू धाय हे मफयागु

सच्छि व न्हयच्यागूगू स्वप पौ बःछि पौ (पाक्षिक)

काथंया छटपटी व छुं मचः मगागु मति वानिगु । अलय तस्कं दिक्क दाक्क जुडगु । अलय व जिगु अनुभूति व भावनाता वयागु हःनय जिं गुळें हे मप्वंका, भाय व भाव नेगुलिं मक्यडा, जि उकिया निंतिं कुतः नं मयाडा । थःगु भावना व उत्सुकताता न्हयाळें जिं व्यथा काथं सुचुक तयगु हे कुतः याडा । लज्यां धाय्ला व शिष्टतां ।

विजयं जिगु खाँ न्यँ न्यं वान । दश्वी दश्वी वं अँ.. अँ नं धाधांतुं चवन । अलय जि गना लाडः चवना जिं छुं हे मचाया । छगू काथं धायगु खःसा जि थः कय् दुनय हे ताडः चवन । विजयं अकाभकां धाल - अय् छ छाय् सुंकः चवडागु ? 'अलय छुजुला ? काँ कां यंकियो ।

जि धाथें म्हांगसं त्वः तः न्हयलं चःम्हा थें जुल । जिं तस्कं दिक्क दाक्क जुजुं धाधां यंका- छन्हू जि लिबाक कलेज थयन । व कलेजया पार्कय मेपुं मिसा मस्त नपां खाँ ल्हाडः चवंगु जुल । जि बुलुहुँव चवडः चवथाय् हे थयंकः वाडा । मेपुं मिसा मस्त दः थाय् सः मतयकं जि आना वानयता काथं मछिंगु थें जुल । उकीं जि अमिगु हनयया स्वंमा व छफ्व गुलाफ स्वं नपां थियोम्हेतः चवडा । फय अमिथाय् पाखं हे वयो चवंगु जुल । वं थः पासापिन्ता धायो चवन । 'मिजं मचात मिसामचातयगु खायँ ल्वापु थैगु । अपुं तस्कं च्वापुक जुडगु अलय ल्यु ल्यु जुडगु ।' वयागु व खाँ जिगु न्हयपतय् हयोंक छुयो तःगु गसुलीं सगु थें सुल । जिता जिगु नुगः तज्याडः छातीं प्याहाँ वगु थें जुल । अलय न्हयकं थें तज्याडः क्वचाक्वचा ज्यन । व खाँपु जिता हे कय्कः धःगु जिता मति वान । जि आना वगु सियो हे वं वखाँ धःगु खः ला वा मिजंत प्रति वयागु बिचः तस्कं हे छा

जुड धायगु जिगु मनय वान । प्रिय विजय, उखुनुं निसें जि बुलुहुँ व नपां तापाक्क तापाक्क वानयगु कुतः याडा । अलय व जिथाय् वयो चाह्यु वानयता वा मेगु वनयगुया खाँ न्यनयगु प्रस्तावत तैगु । मफाय् मय धाय मफयो जि शारीरिक रुपं न्हापायथें मेसिन थें ल्यु ल्यु जुयो चवडा । अथेनं जिगु न्हयपतय् वयागु व खाँ थवयो हे चवनिगु । जिं वयागु छगू छगू न्हयसः या लिसः फुफु याडः तस्कं बिचः याडः बिडगु लिसः व जिगु सहज स्वभावय् पाडः वगु वं चायकल । छन्हू नेन्हू लिपा वं एकान्तय् सुंमरुथाय् गम्भिर जुयो धाल - 'जिं छंगु ब्यवहारय् छुं पाडः वगु चायकः चवडा, छगू ख्वालय् छगू काथंया शंका व ग्याचिकु पहःया ध्वः कियो तःगु खाडासा छंगु लिसलय छगू छगू खाँपु साहित्यिक व कुटनैतिक पहःया खानय् दयो वल ।

जिं तुरुन्त लिस बियो खाँ त्वाल्हायगु मतिं धाया - 'खः इलं परिस्थितिं मनूतयता हिल वानयमाय्कः बिई ।' वं जिता मिखा हे लिमकसें स्वयो चवन । अलय काचाक्क लिसः बिल - अलय मनूतयसं परिस्थितिता हिलयगु कुतः याडः वगु दः अलय हिल नं चवंगु दः ।

खः वनं छगू चिंतक जक । जि थें कमजोर नुगः दःम्हा मनुसिनं अथे याय फैमखु । जिं धात्थें खःगु अलय छखय लियगुकाथं लिसः बिया । वयागु व पुलांगु खाँपु खं नुगलय अलय पौरखय लाकगु घः व स्याकगु नुगः लांगु मखुनी । नेन्हू प्यन्हू लिपा हे जि वनपां सतर्क जुयागु अलय थः धायगु मतिखय खानय दयो वगु कतः या भावता वं नं मति तयो चवंगु जुल । छन्हू वं अकाभकां न्हयलयगु कुतः यायां, अलय लज्या चाचां, काथं मछिंगु पहलं वं जिकय् न्यन- छं गुळ्हे ब्योह यायगु ? छु छं ब्योह यायगु मति मरुला ? छु छं राजनैतिक

पार्टीखय जुयागु दःला ?'

जिं बिचः याडा- वं जि पाखं च्वापुकगु खाँ ल्हाकय बियगु अलय वं जिता नं मेपुं मिजं तथें हे याडः स्वयगु, थ्व जिगु नैतिकता व पौरखखय छगू हाँक खः । दुनं दुनं सतर्क जुयो जिं लिसः बिया , थ्व यां पुरा हे व्यक्तिगत मामिला खः । छं थःगु इहिपाया मति ति, वहे वांला जुई । इहिपाया भवय सः मतसां जिं नुगलय स्याकय् मखु । मनू छम्हा राजनैतिक प्राणी जूगुलिं जि छगू राजनैतिक पार्टीखय पक्का नं दुथ्या । तर अफसोच छंता जिं पार्टीया नां कानय् मछिं मफया, छायाधःसा भीगु देशय् राजनीतिक पार्टीत चाय्के मरु धायो प्रतिबन्ध याडः तःगु दः ।

कतथें चवंगु अलय खाडगु लिसलं व अजुचाल । वं मनय् वांकल -भीथव थवय यक्व तापाक थयनय धुंकल । उखुनुंनिसें जिपुं थवथवय भन भन तापाडः वाडा । कलेज, बजार व छँ छँ नपां जिपुं तापागुया खाँ बय बय जुल ।

उळ्हे लाक जिं भस्क तल । जिं हे मचाय्क । उळ्हे विजयं धाल-स्व छं नुगः मछिंक पश्चाताप याडः चवन , छंता छंगु व्यवहारं नुगलय कुतिं डाकः चवंगु दः । छं मखुगु मति तल । छं वयागु मतिनाता धात्थेंगु लिसः मब्यु । छं मिजं मचा खः छंगू न्हयलुवा तस्कं महत्वं जाडगु । जिं व मिसाचाय्ता म्हासिया । अ छपुं नेम्हां खुसीया नेखयया सिड थें छटपटय जुयो चवंगु दः । नेम्हा थः वं थवयया समुचित अभिव्यक्ति व व्यवहार याय मगाडः दुःख तायो चवन । सायद छमिसं मनं मनं थमं थः ता दोष बियो चवन ज्वी अलय दुनं दुनं ख्वबी त्वडः चवन ज्वी । न्हयागु थजु अज्ञानतावश छं गु दोष अपः दः ।'

कथहं...

भावी सरकार व एसपीपी सभ्भौताया चर्चा

विवेक

फागुन २१ गते क्वचःगु प्रतिनिधि सभा निर्वाचनय रास्वपां प्रत्यक्षय १२५ गू स्थान व समानुपातिकय ५७ म्हा याडः १८२ गू स्थानय त्याकगु जुल । श्व प्रतिनिधिसभा सदस्यया थ्यं मथ्यं स्वब्वखय नेब्व (दुई तिहाई) ल्या खः । २०४६ साल लिपा छुं नं राजनैतिक दलं थुलिमछिं बहुमत काय फःगु मरुनि । २०७९ सालया निर्वाचन ई न्ह्यो जक पार्टी निः स्वाडः चुनावय द्रहें वगु रास्वपां न्हापां २१ म्हा दुजः प्रतिनिधि सभा छ्वयता तःलाता ।

भदौ २३ व २४ गतेया ल्यासे ल्याम्हो पिनिगु प्रदर्शनलिपा वगू राजनैतिक घटनाक्रमं खुलाया दूनय हे रास्वपाता देशयाय हे तः हांगु पार्टीजक मखु, दुईतिहाइ (स्वब्व खय नेब्व) या सरकार निःस्वानयता गागु बहुमत बिला । श्व जनताया मत रास्वपाया नेतात बांलाडः धायगु स्वयो नं २०४६ साल लिपा सरकारय् वांपुं नेका, एमाले व माओवादीया शासनं जनताया मनय असन्तुष्टिया लिचवः खः ।

वांगु ३५-३६ दाया इलय केपी ओली, प्रचण्ड, भलनाथ खनाल व माधव कुमार नेपाल थजपुं कम्युनिष्ट धःपुं नेतात पटक-पटक प्रधानमन्त्री जुल । अथेहे नेकाया नेतात गिरिजा प्रसाद कोइराला, शेरबहादुर देउवा व सुशिल कोइरालापुं प्रधानमन्त्री जुला । अथेनं जनतां मति तः काथंया देशय छुं नं ह्यूपा मव । भ्रष्टाचार भन भन अपः जुयो वल । ल्यासे ल्याम्होपुं विदेशय वानयगु लहर पानयहे मफ । छगू छगू लागाय् कतया भरय म्वाय माल वल । अलय देश आर्थिक रुपय टाट पल्ट्य जुइगु अवस्थाय् थ्यन । तःक हे थी थी पार्टीतयता मत बियानं ह्यूपा मवसेली अः जगू निर्वाचनय

न्हूगुया मति तयो रास्वपाता मत ब्यूगु खानय दः ।

निर्वाचनलिपा रास्वपा त्याक वसेली अमेरिका नपांया स्टेट पार्टनरशीप प्रोगाम (एसपीपी) सभ्भौताया खाँ थाहाँ वयो च्वंगु दः । श्वनं हाँया सरकारतयसं हे उकिता पारित याय तांगु खः अलय संसद व सडक हे उकिया चर्को विरोध लिपा पारित जुय मफयो च्वंगु खः ।

एमसीसीया सुत्राधार मध्येयाछम्हा स्वर्णिम वाग्ले अःदयकिगु सरकारया अर्थमन्त्री जुय तांगु दः । वं एमसीसी नेपालय ह्यता नेता तयता ज्यू धायकेता यक्व हे ई फुकः कुत याडः च्वंगु दाबी याडः च्वंगु दः । संसदं एमसीसी अनुमोदनया इवलय यक्व हे विरोध जुगु खः । अमेरिकी कानून व नीति हाचां गाय मरुगु उगु परियोजना छ्यलिबलय नेपः मिपुं सीत धःसा उजुरी याय मरुगु, एमसीसी दुनयया फुक्क लागाय् अमेरिकी कानून लागु जुइगु अलय एमसीसी चित्त बुभय जुइगु योजनातदक भारतकय् अनुमति कायोजक छ्यलय फैगु थजगु देशघाती बुँदात उगु सभ्भौताखय दःगु खाँ पिब्वयो तःगु विषय खः ।

एमसीसीया विरोधय नेपाल मजदुर किसान पार्टी संसद सडकय् चर्कोगु सः श्वयकगु खः । देया सच्छिगु थायस्वयो अपः थासय जुलुस प्रदर्शनता याता । अलय जनताता एमसीसीया देशघाती बुँदाया खाँत काँ काँ सचेत यायगु ज्या याता । माओवादी दुनयया अपलं नेतात नं उगु सभ्भौताया विरुद्धय दांगु खः । एमसीसी सभ्भौतां नेपालय् अमेरिकी प्रभाव अप्वयो वानिगु अलय नेपालं कः घाडः वगु असंलगन परराष्ट्रनीतिया अखः जुगुलिं देशभक्त नेपाली

बुद्धिजीवीपुं नं छप्वा म्हुतुं खः धः पुं खः । अजगु सभ्भौताता 'व्याख्यात्मक टिप्पणीया' नामय नेका, एमाले व माओवादीत नपां फुक्क मिलय जुयो पारित याता । उगु सभ्भौताया विरोध नेमकिपां जक याता ।

रास्वपाया नेता स्वर्णिम वाग्ले धाला - "एमसीसी नेका, एमाले व माओवादी मिलय जुयो पारित याइगु अलय दोष जुको जिता बियगु ?" जनताकय एमसीसीया विरोध व आक्रोस (तं) खाडानि वगु वाग्लेया अभिव्यक्ति खः व ।

एमसीसी संसद अनुमोदन जुय धुंन गुलिं अःलिता छ्वय फैगु सभ्भावना तस्कं हे म्हुँ जक दतानि । जाबो ५५ करोड डलरया तितिं भी शासक पिसं अमेरिकी हस्तक्षेप स्वीकार याता । देशया सार्वभौमिकता बन्धकी तयो अमेरिकाया हः नय कपः क्वछुकला । एमसीसी याडः हे देशय अमेरिकी प्रभाव अप्वयो वांगु खः । छुं ई न्ह्यो यें या शिवपुरी मा.बि.सं अमेरिकीपिसं सैनिक ब्याण्ड नपांया बाजा पिब्वगु खः । घोडाजात्राखुनुं येंया तितिखलय सैनिक ब्याण्ड नपांया प्याखं क्यन । अथेहे दाच्छि हाँ अमेरिका, बेलायत, भारत व नेपःया मंकः सैनिक ब्याण्ड पिब्वगु खः । नेपालय अमेरिकी प्रभाव अप्वयो वांगुया श्वस्वयो बांलागु दसु मेगु छु जुय फै ? थुगु इलय अपलं सैनिक उच्च पदाधिकारीपुं नेपालय् द्रहँप्यहँ जुयगु यात । नेपालय न्हापा भारतया अपलं प्रभाव दगुली अः अमेरिका नं लिनय लिनय वयो च्वंगु दः ।

श्व लिपाया युवातयगु प्रदर्शनया इलय छन्हुं तुं देशय मितयो छ्वयक बिय फःगु उकिं याय फःगु खानय दःगु खः । अमेरिका व भारत थजगु शक्तिशाली देया

सच्छि व न्हयच्यागुगु स्वप पौ बःछि पौ (पाक्षिक)

लाहा मदयकः छुंनं हालताय उलि म्हवचा इलय थुलिमछी राज्यया सम्पतिखय क्षतियाय फैं हे मखु । ५/६ घौया दुनय देया कार्यपालिका, वयवस्थापिका व न्यायपालिकात छुवयकःबिला । छुं ई देश संविधान मरुगु थें अवस्थाय् थ्यन । व घटनाया हदाय् चिच्या- चिच्या ह्रिपुं क्यातुपुं मचात लाःसां लिउने अजगु हे शक्ति याय्पुं मनूतय्गु अपलं ग्वाहाली जुय फैंगु अपलसिनं अनुमान यागु खः ।

एसपीपीया खाँ चर्चाय वयो च्वंगु इलय उब्लेया प्रधानसेनापति प्रभु राम शर्माया छगू भिडियो फुटेज अःप्याहाँ वयो च्वंगु दः । वं एसपीपीं नेपालय त्रिपद्या इलय ज्या लगय जुइगु सामान ल्हयता अःपुइगुलिं मानवीय ग्वाहाली नेपालय ह्यगु तातुना नपां ज्या जुइगु खाँ धःगु दः । धात्थें धाय्गु खःसा एसपीपी अमेरिकां नाटो देशया दुज याय्ता छिइगु न्हांगु पला खः । अमेरिकां न्हापां एसपीपी सम्भौताखय् लाहाचिं तयकी वनलिं उत्तर एटलान्टिक सन्धी संगठन (नाटो) या दुजः याई ।

हलिमय्या अपलं देश नपां एसपीपी सम्भौतालिपा अमेरिकां नाटो देशया दुजः दयकगु उदाहरण दः । अल्वानियां सन २००१ य् एसपीपी सम्भौताखय् लाहाचिं

तला, २००९ खय् नाटोया दुजः जुल । क्रोयसियां सन १९९६ खय् एसपीपीखय् लाहाचिंतला अलय् सन २००९ खय् नाटोया दुजः याता । युक्रेनं सन १९९३ खय् एसपीपीखय् लाहाचिं तला अलय नाटोया दुजः जुयगु ज्या इवःन्हयाकय् वं रूस व युक्रेनया युद्ध सुरु जुगु खः ।

अमेरिकां हलिमय ब्याक थःगु सैनिक बेसक्याम्पत तयो संसार हे थःगु लाहातय लाकय्गु मति तै । रूसया लागिं युक्रेन नाटोया दुजः जूगुया अर्थ थःगु अन्त्य सः तय्गु थें खः । उकिं रूसं युक्रेनता नाटोया दुजः मयाकय्ता तःक हे कुतः याता । कलाकारिताया लागं राजनीतिखय द्रहँ वम्हा जेलेन्स्की लिपा गजगु दुर्गती जुइधाय्गु अनुमान हे याय मफूत । अमेरिकाया लहैलहै खय वं युद्धता हछ्याडं तुं च्वना । अः द्रलंद युक्रेनी जनतां ज्यान बिय धुंकल । खबौं डलरया राज्यया सम्पति नोक्सान याय धुंकल । व नपां न अमेरिका हे सक्रिय दः, न थःगु भूमि थःगु लाहातय हे दः । कच्चा राजनीतिया लिचवः गये जुई ? व युक्रेनी जनतां अः फयो च्वंगु दः ।

नेपालय रास्वपाया सरकार वयवं एसपीपी सम्भौता याइगु खाँ बय बय जुयो च्वंगु दः । नेपाल चीन व भारत थजगु

यक्वयक्व त क्वगु विशाल भूमि व अपलं जनसंख्या दःगु देया दश्वी च्वंगु दे खः । थुगु भौगोलिक अवस्थितिता ल्यंकः म्वाकःतय्ता बांलागु विदेशनीति कः घाय मः । नेपःया सरकारं छुं छगू दे या पालिडः मेम्हा जलाखालाता तंचायकेगु ज्या यात धःसा उकीं नेपः या सुरक्षाता खतरा जूय फः ।

नेपालय रास्वपा त्याकय वं हे अमेरिकां सुरक्षाया लागाय मंकःज्याया खाँ ल्हाय तांगु खाँ सञ्चार लागाय वयो च्वंगु दः । निर्वाचन न्ह्यागु याडः जुसां रास्वपां अपलं बहुमत हःगु दः । वं भ्रष्टाचार मदायकेगु व सुशासनया खाँ ल्हागु दः । जनतां व खाँ पत्यायाता वा विश्वास याता । निर्वाचनय् वयापुं यक्व थासं उम्मेदवारत त्याकः वल ।

अः जनतां २०४६ साल लिपा सरकारय् वांपुं प्रधानमन्त्री, मंत्री व थी थी सरकारी संस्थातय्गु मुख्य मुख्य पदाधिकारीपनिगु सम्पति छानबिन याय्गु व अवैध सम्पत्ति मुडः तःगु खानय् दःसा कानुन बमोजिम कार्वाही याय्गु थजगु वयागु वाचापत्रखय् च्वयो तः काथं पूवांकय्ता ज्या याइगु जनताया आशा खः । इच्छा खः ।

इणाप

ख्वप नगरपालिका पाखं पिथाडः च्वंगु स्वप पौ बः छि पौ खय् बांलागु च्वसु त बियो ग्वाहाली याडः दिसँ । उगु रचनाया ल्य ज्या याडः पारिश्रमिक बियगु खाँ ख्वप नगरपालिकाया २०७७ श्रावण २६ गते च्वंगु बैठकं क्वः छ्यगु खाँ ब्याक च्वडा ।

सम्पादक
ख्वप पौ

भीगु भाषाय् माआखःया ल्याःचाः

रमापतिराज शर्मा

माआखः धायेवं भीगु वर्णमाला अनुसारं अ आ इ ई उ ऊ ऋ ॠ लृ लृ ए ऐ ओ औ अं अः थुकथं वोध जुउ । थपि देवनागरी कथं जक मखु नेपालाक्षर (कथं कथंया) कथं नं माआखःतय्गु ल्याःचाः थुकथं हे दु । थुकिइ अ, इ, उ, ऋ, लृ, ह्रस्व जुल । अले थमिगु दीर्घ आ, ई, ऊ, ऋ, लृ, थथे जुल । मेगु ए, ऐ, ओ, औ, अं, अः थपि (ह्रस्व मद् कथंया) बिस्कं कथंया दीर्घ जुल । थमिके अनुनासिक आदि च्वना नं थमिगु ल्याः चाः अप्वः जुयांविनिइ । अयं वर्णमाला “अनुसारया माआखः थपिं खया नं भीगु खँल्हा भाय्या माआखः या सिया-ताया मेकथं हे दु । थुगु माआखल्य् ऋ ॠ लृ लृ दुसा भीगु खँल्हा भासय् थपिं च्वये हे म्वाः । पुलां च्वपालय् ‘लृचाय्काव’ दुसां श्वयात ‘लि’ याःसा नं गाः । अथे हे खोपूड दुसां श्व नं खोप्रीड याये ज्यु । थुकथं ऋ ॠ लृ लृ म्वाःसा अले मेगु अय् आय् ... कथं कथंया माआखःत धाःसा भीके अप्वः दु । अफ् ख्वप खलः या भाषाय् ‘ऑ’ ‘आं’ थ्यंक दनि । थुकथं आः भीगु खँल्हा भासय् मा- गुकाथं गथे दु ल्याःचाः यासे श्व च्वसु च्वया व व्वया च्वना ।

माआखः तय्गु संख्या थुलिमछि दया नं दुवालाः दुहांवना स्वयेबलय् थप फुकं थमिगु मुख्य माआखःतय्गु (मू माआखः यागु) चुलिकुलि धकाः सियेदइ । न्हापां भीसं खास माआखःया नं ‘मा’ धकाः धायेछिगु अले दसि थ्यंक दयेक श्वयात व्वने ।

मुख्य नं माआखः धकाः स्वंगः हे जक खने अःपु । थपिं अ, इ, उ, खः । थुकी नं ‘अ’ यात म्हुतुप्वाः तप्वाकाः धाइबलय् श्व हे ‘अ’ ‘आ’ जुयाः न्वचु क्वज्वइ । थुकथं आः श्व माआखःत अ आ इ उ थथे प्यंगः दःवल । थपिं आखः भीगु भाय् खँवःया हे आखःत खः गुगु छ्यलाज्यलाय् यक्वं माः । श्व खँ आःतकयात चिकिचाधंगु व याउँक हे सकसिन सिउगु खंत जुल । अयनं माआखःया ल्याःचाः यायेबलय् थननिसें हे माः हनाः याना यंके माः भनं थथे च्वया च्वना । थपिं ज्यलाच्वंगु भोगु खँवल्य् छु स्वये । थथे-

‘अ’ च्वनाः- अत, मत, थन इत्यादि

‘आ’ च्वनाः- आखल, थास, नाख इत्यादि

‘इ’ च्वनाः- इसि, इतिइति, हिति इत्यादि

‘उ’ च्वनाः- उगल, नुगल, सुथ इत्यादि

थपिं हे माआखःतय् आः न्हासं श्वक नं धाः वने फुनि ।

श्व कथंया न्वचु नं भीगु भाषाय् दु । श्व छगू न्हापां थः के हे दयाः दुगु छथिइ । मेगु लिपा आगन्तुक जुयावःगु छथिइ दु । गुगु ड, न, म आदिया ल्यंपुल्यं भ्याः किना वःगु छथिइ । थुकथं हे अनुनासिकतय्गु

स्वभावत दु । न्हापा हे दुगु अनुनासिकत थपिं खः

खँ बँ जँ लँ

हिलाय् दयावःगु अनुनासिक-

सा-साँ, हा-हाँ, फा-फाँ (ख्वप भाय्)

ड, न, म आदि फुनाः उकिया भ्याः किनाः दुगु अनुनासिक थथे- कनेगु-कँ, गनेगु-गँ, तनेगु-तँ

थपिं ने फुनाः ‘न’ या अनुनासिक भ्याः किनाः क्वज्वःगु

खँवः त जुल । आः ‘ड’ फुनाः उकिया अनुनासिक ल्यंगु खँवःत स्वये (ख्वप भासय्) -

वाडा-वाआं, याडा-याआँ, ताडा-ताआँ

थमिगु नं याकनं धया व्छइबलय् श्व हे अर्थय्-

वाँ याँ ताँ थ्यंक जुउ ।

‘म’ या न्हासं श्वःगु भ्याः -तमो-ताँव आदि ।

श्व अ आ इ उ यात ताहाकेक नवाइगु माआखःत नं भीगु भाषाय् यक्व ज्यलाच्वंगु दु गुकियात भीसं दीर्घ संज्ञा बिया । थुकी आः दुगु वर्णमाला कथं ‘अ’ या दीर्घ आ क्वःज्यसा भीगु भाषाया पह कथं थथे मजुउ । ‘अ’ या दीर्घ ‘अ’ जकं खः । तर ‘आ’ ग्वः दीर्घ मखु । श्व ह्रस्व जक खः । बरु श्वयात नं दीर्घ ‘अ’ या ‘अ’ थें ‘आ’ या ‘आ’ हे दीर्घ खः । थ्यु बिसर्ग तयाः दीर्घ यायेगु भीगु वर्ण-मालाया धर्म मबिउसां दुगु चिन्ह्य् छ्यलेत दकलय् बहःगु श्व हे विसर्ग खःगुलि भीसं श्व हे छ्यलाच्वना अ-अः, आ-आः याना च्वना । खला श्व थथे यायेगु चलन भीसं जक दयेकागु मखु । संख्यावाचक ६ (खु) ल्याःयात आखः ग्वलं च्वइबलय् नेपालीइ जक मखु हिन्दीइ थ्यंक नं थथे छः धकाः च्वया च्वंगु दु । उकिं नं श्व विसर्ग चिं आः ताहाः चिं खत । आः ‘इ’ यात ‘ई’ व ‘उ’ यात ऊ यानाः ताहाका च्वना । थमिगु न्वचु नं खँवल्य् भीसं थुकथं खने-

‘अ’ या न्वचु- छकः मकः हलः आदि

‘आ’ या न्वचु- खाः ताः नाः आदि

‘ई’ या न्वचु- ई की सी आदि

‘ऊ’ यां न्वचु- दबू केपू बूबः आदि

अ, आ, इ, उ व्हनाः हे आः मेगु आखः दयावइगुली नं मेगु माआखःत दुसा थमिगु हे चुलिकुलित खः । थपिं म्हसिये आः । थथे थुकथंया खँवः-

महाद्यो - मआद्यो - माः द्यो आदि

आः ‘अ’ व ‘इ’ व्हनाः ‘अइ’ जुइ । भीगु वर्णमालाय् श्व कथंया न्वचु छगलं धायेछिक ‘ऐ’ याना तल धकाः धायेछिं । उकिं न्वचु

सच्छि व ण्यच्यागूगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

‘अइ’ च्वसु ऐ थथे ध्वाथुये । ‘अ’ व ‘उ’ व्हाया माआखः ‘अउ’ खः । ‘श्वयात नं ‘औ’ धयागु नं श्व हे ‘अउ’ न्वचुया च्वसु खः । श्वपित हे आः अः कथं काये । अर्थात् ‘अइ’ या हिलावलाय् ‘इअ’ जुउसा या ‘उअ’ जुइ । थमिगु सन्धिइ इ + अ - य जुइ, उ + अ- व जुइ । थुकथं बाआखः जक मखु माआखः नं थुपिं खःवल । उकिं श्व ‘य’ ‘व’ तयत् अत्तस्थ धया तःगु दु । आः श्वयात नं दीर्घ दयेके जिल । थथे- य-यः, या याः, यि-यी, यु-यू । अथे हे व-वः, वा-वाः, वि-वी, वु वू आदि ।

‘श्वहे ‘य’ ‘ए’ नं छकथं हे म्हसियेके दु । थपिं न्ववायेबलय् नाकं पाःगु सियेके थाकु । थन्याःगु ‘य’ (न्ववायेबलय् ऊलाःसां च्वयेबलय् तः कथं दुगु) कथं भ्नीसं थथे ह्मसिये ‘य’ ‘यू’ ‘ये’ ‘ए’ ‘यय्’ इत्यादि । हानं ‘अ’ नाप श्व हे य-यू व्हाः अय् नं न्वचु दनिसा ‘आ’ नाप व्हाः आय नंदनि । अले ‘य’ थें याय् नं दनि । ‘य’ तयत् (‘य’ खय् च्वंवइगु माआखःतयत्) थुकथं क्रमश ब्वनावं वने । थमित खँवलय् स्वये आः-

‘य’ च्वनाः- यगु, छयला, यन आदि

‘यि’ च्वनाः- जुयिगु, थुयिगु (थौयागु च्वसु- जुइगु थुइगु)

‘या’ च्वनाः- धया, कया

‘यी’ च्वनाः- ह्याउँयी धुं कल (च्वइबलय् ह्याउँइ खः)

‘यु’ च्वनाः- पुलां च्वपुली जुयु आदि दु

‘यू’ च्वनाः- तुयू, सियू, हियू, भुयू इत्यादि

‘ए’ च्वनाया खँवःत ‘कनेगु’ ‘यनेगु’ आदि । श्व ‘ने’ याके च्वंगु ‘ए’ माआखः ‘ए’ खः ।

‘ये’ च्वनाया माआखः सियेगु, हुयेगु इत्यादि

‘यय्’ च्वनाया माआखः क्यय्कि, हाय्कि, ज्वय्कल

‘याय्’ च्वनाया माआखः म्ह्याय् स्याय्

‘अय्’ च्वनाया माआखः नयत्, छय्, गय्

‘आय्’ च्वनाया माआखः काय्, धाय्, माय्

श्व हे कथं ‘व’ या विभिन्न रूप व वः जक मखु श्वया नं भ्नीगु वर्णमाला कथं माआखः नं दनि । ‘ओ’ श्व हे न्वचु खः, आखः खः । (‘व’) श्व लिसे नं ‘य’ व्हाया तं भ्नीगु उच्चारण दु । थथे वय् ब्राय् इत्यादि । ‘य’ ‘व’ नाप ‘इ’ व्हा ‘उ’ व्हाया नं न्वचु दु । थथे यइ, वइ, याइ, यउ, याउ, वउ, वाउ आदि । ‘व’ या विभिन्न माआखः तयत् थुकथं ब्वने-

व च्वनाः- वयगु, च्वयगु

वा च्वनाः- वा, ब्वाय्गु त्वाय्गु

विश् च्वनाः- स्विस्सँध, ग्विस्सँध

वी च्वनाः- जुइ-ज्वी, थुइ-श्वी

वु वू थपि च्वयेमाःगु खने मरुनि अयत् न्ववाइगु हे कथं स्वयेसा ला पुफु बुभु मु अथेहे थपि पू फू बू भू मू या प्व, पव, व्व, भ्व,

म्व अथेहे प्व, पव, व्व, भ्व, म्व थथे हे क्वज्वः । उकि ‘पुखू’ ‘केपू’ आदि पु पू या उ ऊ तय्के ‘व’ नापं दु । अर्थात् थमिगु माआखः बांलाक ग्वला स्वयेबलय् वु वू खने दःवइ ।

वय् च्वनाया माआखः- क्वछि, फ्वय्, च्वय्, ल्वय् ।

वाय् च्वनाया माआखः- च्वाय्, व्हाय्, ख्वाय्, त्वाय्

‘ओ’ च्वनाया माआखः तत्सम शब्दय् योगी, रोगी तर ववहे शब्द आपाः तदभव जुल धाःसा ‘ओ’ या थासय् व च्वनाः ज्वगि, त्वगि थथे ब्वने । ‘ओ’ च्वनाया माआखः- क्वःदलया-कोदल ज्वः दलया - जोदल थय् नं च्वः दु ।

‘ओ’ च्वनाया माआखः- भउ-भौ, कउ-कौ, नउ-नौ

‘ए’ च्वनाया माआखः शब्द- कनेगु, च्वनेगु, मनेगु

‘ऐ’ च्वनाया माआखः शब्द - (यइ, वइ नं) हइ - है, कइ - कै, खइ-खै, त्यइ - त्थै, फ्यइ- फ्यै, क्वइ क्वै, व्हइ - व्है इत्यादि ।

‘आई’ च्वनाया माआखः- (याइ वाइ नं) काइ, गाइ, स्याइ, द्याइ, क्वाइ, ग्वाइ इत्यादि ।

‘आउ’ च्वनाया माआखः- (याउ, वाउ नं) भउ-भाउ, यागु-याउ, न्याउ थपिं भति भति खनेदु । तर वाउ सापहे खनेमरु अयत् थपिं सानुनासिक जूसा बांलाक खनेदु थथे- पाउँ, ह्याउँ, वाऊँ, ख्वाउँ ।

थपि खँवःत स्वयेबलय् ए ऐ ओ औ श्व आखः ग्वः दहे मरुसां भ्नीगु भाय्या लागि गथे खँ प्वके धाये म्वाः । ‘ए’ या पलेसा थाय् अनुसार ‘य य् ये’ आदि दु । ‘ऐ’ या पलेसा ‘अइ’ दु । ‘ओ’ या पलेसा । व, व खापद दु । ‘ओ’ या पलेसा अउ दु । अयत् थपिं ए, ऐ, ओ, औ याउँक अःपुक म्हंचायेक च्वयेत धाःसा थपिं छ्यले जिउ । उकिं थपिं नं आःतक थासय् थासय् छ्यला हे वयाच्वना । अझ आगन्तुक शब्द जुल धाःसा ला दकलय् हे आवश्यक कथं छ्यला च्वनागु दु । थथे- शोषण, रोग, भोग, कौशिक, मौलिक, गणेश-गनेस, केशव, शैशव आदि ।

थपि फुकं माआखय् धयाथें न्हासं श्वयेक धायेगु दुनि । थपि चीहायेक ताहायेक व अनुस्वार जुयाः नं क्वज्वः । यें भासय् कदै ताहा अनुनासिकयात अनुस्वार गाका च्वंगु दु । अयत् ताहा अनुनासिक भ्नीगु हे भाय्या पहः धायेमाः । थमित भ्नीसं आः ब्वया स्वये, चीहाः अनुनासिक कँ, खँ, गँ श्वपिं खः । ताहा अनुनासिक कँ, खँ, गँः थथे जुइमाः । अनुस्वार आगन्तुक खँवः त्वःताः नाकं न्वचु हे मरु । उकिं कँ, खँ, गँः यात कं खं गं आपाः छ्यलाः च्वयावया च्वना । आः च्वयेत ताहा अनुनासिक : ‘ँ’ स्वयाः अनुस्वार ‘ँ’ चि च्वयेत हे अपुल । श्व निगू चि तयाः अलग अलग च्वयेमाःगु नं थन खंगवः हे मरु । उकिं थाकुक ताहा अनुनासिक : ‘ँ’ चि तयाः च्वयेगु पलेसा अनुस्वार ‘जक नं थन गाके छिन । थपिं विस्कं कथं उच्चारण पाःगु आगन्तुक खँवः नापं तयाः स्वयेबलय् सियेदु । थथे ‘जि कँः स वये’, ‘कृष्णं कंस स्यात’ आदि । श्व कंस

सच्छि व न्हयच्यागुगु स्वप पौ, बःच्छि पौ (पाक्षिक)

नं आपा: भ्नीगु भासय् ज्यले धुंकुसां श्वया न्वचु नं 'कंस' मजुसे 'कंस' हे जुइ । थथे भासय् 'धायें पाजुला व कंस पाजुका' थय् धका: श्वया न्वचु क्वज्व: ।

छगू अनुस्वार तया: च्व: वया च्वनागु थपिं ख: - 'यंकल' 'छंत' 'फपि' आदि । श्व संस्कृतया शङ्कर-शंकर, पञ्च-पंच, तन्तु तंतु, कम्प - कंप थें लुमने बहःजू अर्थात् 'छन्त फम्पि यडकल' थथे लुमने पाय्छि जुउ । अर्थात् अनुस्वारया उच्चारण 'अड' अज्, अन्, अम्, थथे तप्यंक मखु अयनं यक्व अंशय् थपि मिलय् जूगुलि छन्त फम्पि यङ्कल आदिया अन् अम् अड तय् खास न्वचुयात नं थय् अःपुक व व्याकरणाया सूत्र कथं नं पाछि जुइक 'छंत फपि यंकल' धका: अनुस्वार च्वयेगु हे बांलात ।

श्व नं गुगु स्थानीय भाषाय् अभ्नु गुवलें थनहे नं गुवलें यंकल- यँ: कल, छंत-छँ:त, फपि-फःपि थयंक नं न्ववाये फुनि । तर ख्वपय् ताहा अनुनासिक व अनुस्वारतय् विस्कं विस्कं कथं उच्चारण जुये दुथें हे थुकिइत मिलयजुइक खँव: हे नं दया बिउगुलिं ख्वपया लागि थपि नितां हे छयले मा: । थौं गुलिखे धयायें अनुस्वार च्वयाचवंगु थन दीर्घ अनुनासिक छय: सा तिनि पाछि जुइ । धायें दीर्घ अनुनासिक अनुस्वार स्वया: उच्चारण पा:गुलिं स्वाभाविकता कथं ये भासं यमि लेखकपिसं च्वइबलय् थथे चायेकं मचायेकं गुलिखे " अनुस्वार थथे मच्वसे ' (दीर्घ अनुनासिक) थथे हे च्वया वइ चवंगु नं मा:छिमा:छि कथं दु । थथे, कँ: आदि ।

हानं मेकथंया दीर्घ अनुनासिक दनि । थथे ताँख (आगन्तुक खँव:) धायें श्व कँथ - कँ: थें पंथ-प: थें ज्या:गु दीर्घ अनुनासिक मखु अथवा आख: लोप जूगुलिं ('थ' लोप जूगुलि) कँ: प: थें श्व ताँ:ख मखु । खला श्व धातयें च्वयेमा:सां 'ताँख' जक । अले 'ख' यात 'ख' जक याना: न्ववा: गुलिं श्वया मात्रा 'ताँ' याके च्वंवाया: च्वयेत ताँख जूसां धायेत 'ताँ:ख' थय् जुउगु दु । थय् स्वयेबलय् भ्नीगु मा-आख:या ल्या:चा: कथं- अं-अं, अ:-अँ: ।

आ-आँ, आ:-आँ, आ ... दयावन । थपिं फुकं माआख: आ: न्वचुइ खँवल्य् दुगु फुकं तया: छक: ब्वया स्वये । अनुनासिक (चीहा ताहा) अनुस्वारया खँव:त कँ खँ गँ-कँ: प: तँ: (आगन्तुक खँवल्य्) 'कंस वंश अंश' आँ च्वना: थहाँ कुहाँ पिहाँ (हाँ) त्व:ता: यँ भासय् आँ खनेमरे) आँ:, थौं:, ताँ:, साँ: आगन्तुक खँवल्य् 'आँ' च्वना:-

आंशिक, मांसाहारी

'ई' च्वना:- कुई, खुई, उई

'ई' च्वना:- (थमिगु हे सन्धि- क्वीं ख्वीं वीं तिइ-तीं, सिइ-सीं आदि

'इ' च्वना:- सिं (न्यात) ति (ति सुल) दबुलि ।

'वँ' च्वना: - श्वं, त्वं, च्वं

'व:' च्वना:- श्वँ: (काल) त्वँ: (न्यात) सिमा ख्वँ: ।

'वाँ' च्वना:- (खनेमर)

'वाँ:' च्वना:- धवाँ:

'याँ' च्वना:- (खनेमर)

'याँ:' च्वना:- च्याँ: (च्याँ: पुत)

'उँ' च्वना:- कुँ, धुँ, छुँ- कुँ (गल), धुँ (नल), छुँ (न्यात)

'यँ' च्वना:- छयँ (सँछयँ) थयँ (मचा थयँ) द्यं (याकनं द्यं)

'याँ' च्वना:- (खनेमर) गवलें गवलें न्हयानुसांया पलेसा ह्याँगुसां धायेफु ।

'अय्' च्वना:- कँय् खँय्

'आय्' च्वना:- पाँय्, घाँय्

'यँय्' च्वना:- छयँय्, खयँय्, स्यँय्

'याँय्' च्वना:- प्याँय्क, च्याँय्क, कयाँय् कयाँय्, त्याँय् त्याँय्

'वँय्' च्वना:- वँय्, क्वय्, द्वय्, प्वँय्

'वाँय्' च्वना:- व्हाँय् व्हाँय्, ख्वाँय्, भ्वाँय्, प्वाँय् (ता: चाप्वाँय्)

'ये' च्वना:- खनेमर (तर ख्वपय् ल्यै दे)

'याइँ' च्वना: - खनेमर(तर ख्वपय् दु, याइँ श्वया अर्थ इमू दे)

'आउँ' च्वना:- पाउँ

'याउँ' च्वना:- याउँ, ह्याउँ

'वाउँ' च्वना:- वाउँ, ख्वाउँ

'येय् 'आँ' चीहा आँ आख: हे थय् 'हाँ' त्व:ता: मरु ।

श्व खँ न्हय:ने, दथुइ, लिउने सकथासं ख: । श्व 'आँ'

धायेवं 'याँ' व 'वाँ' नं ख: ।

अ, आ, इ आदि आगन्तुक अथवा मेगु भासं दुहां व:गु गुगु तत्सम अनलि भाय् नं अपाय्सकं मखुनिगु खँवल्य् हे जक दु । अंश वंश थें हे अउं च्वना: थौं चौं यौ व वउँ मखनानि ।

आ: ख्वप भाय्कथं माआख: ब्वने

यँय् दक्वला माआख: ख्वपय् नं दहे दु । अभ्नु थुकिइत अप्व: माआख: ख्वप भासय् ब्वने दु । श्व ख्वपया विशेषता ख: । नेपाल भाषा छगू सँय् भाय् खल:या भाय् धका: लुमनेत श्वया अनुरूप गुगु माआख: थन हे ल्यंदनि ।

ख्वपय अ आ ... या ह्रस्व नं बांलाक सिला व थुइका स्वयेबलय् निकथं लुयावइ । छगू मात्राछिया 'ह्रस्व' जुल मेगु निगू मात्राया न्वचु जुइमा:गु खया नं छगू मात्रा वनेवं हे च्वात्त दिना छयेमा: । थथे-

छगू मात्राया स्वत: ह्रस्व

कापतय्

वय्कल

प्व्वाथय्

मि (मिपुइ)

लाजा मुये

सच्छि व ढ्हयच्यागूगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

निगू मात्राया संकुचित ह्स्व

काप (कापः) वासः, आखः

वयक (वय्कः)

प्वा (प्वाः)

मि (मिल) (मी क्वयेके)

मु (म्)

वालाक ख्वप भाय्या माआखः ब्वनेगु हे छगू 'अ' व 'आ' या दथुइ छगः माआखः सियेके जुइ । श्वयात 'आ' थुकथं भचा ध्वाथुये फु । ध्वयात ह्मसियेत 'आँ' थय् चि तयाः च्वया च्वना । थपि छु' शब्द पन ब्वये-

आपा-आँपा, पापु-पाँपु, वासः- वाँस आँवा इत्यादि । श्व 'आँ' चीहाःगु जुल । श्वहे माआखः ताहाःगु आँः थथे नं दु । थमित ब्वया स्वये ।

त्वाल- त्वाःया-त्वौः, प्वाल - प्वाः-प्वा, ज्वाल-क्याः-क्या गाल- गाः- गौः, जाल- जाः-जौः, पाल- पाः-पौः वाल- वाः- वौ इत्यादि । श्व आखः आपालं दु । थय् जक मखु येय् 'आः " या दीर्घ न्वचु हे ख्वपय् श्व आः धायेमाः । अय्सां ख्वपय् 'आ' श्व दहे मरुगु नं मखु । थथे नाख-नाः भातिचा-नाः भाःचा, - दागा दुगु-दाः दुउ इत्यादि थुकी धायेंया 'आः' ला नाः छगः हे खः । अतलि भाःचा खः । 'दागादुगु' या 'दाः दुउ सान' ला 'दाः दुउ सान' खः । तर 'नाः' छगः हे जूसां नाः त्वने, नाःफये, नासुये थथे

तस्सकं हे छयले ज्यले माःगु श्व शब्द जूगुलिं ख्वपय् नं 'आः' न्वचु दु धकाः थलिमं नं क्वातुक्क धाये दु । (मेगु भाय्या शब्दया गुलिं 'आ' नं ख्वप भासय् दीर्घ जूथें श्व ह्स्वया वासिजा, नेपाल बाः सि) तर यातनाः नाल नाःया न्वचुला नाख नाथें मखु गाल - गाः, जाल- जाः थें नाल-नाः भेतेना थथे जुइ । ख्वपया विशेष माआखः ब्वनेमाःगु थपि हे खः श्व आँ माआखः सँय् भाय् कथंया माआखः

खः । जव भीगु भाय् सँय् भाय् खलःया भाय् खःसा व कथंया न्वचु खःसा ख्वप भाय् खलःनं थथे श्व न्वचुयात म्वाका तःगु दनि । खला श्व न्वचु नेपालीइ नं श्वया भ्याः किनाः किउवने धुरं कुगु दु । थथे भाद- गाउँया भँः दगाउ । खय् भाय् लहाना नं थथे न्वचु यक्व पिज्वः । श्व तिब्वती भाय्पाखें जक मखु तामाड, गुरुड भाय्या भायुपाखें नं श्व थथे किउवन जुयेमाः ।

औ, औः यत गजःथाय् वइ धकाः ह्यसिइक्यत छु सूत्र हे नं थन लुमने दु । थथे ज्या ब्वयाः धायेबलय् (या, धा, धकाः) येंय्या ख्वपय् 'औ' जुइ थथे 'छं ज्या या' 'दुरु जा वा' (तर 'थाना वा' या थाना वा

जुइमखु ख नं श्व वा हे छगू अपवादया 'वा' खः वये क्रिया-या 'व' जुयेमाः थाय्यागु) सफू छगू छंता का', भैलखः सा', छं लिउने धवाँ आदि ।

लिउने आँ दया च्वंसा न्हयःनेया आ नं 'आँ' जुया वनि ये, काने, खाने, धायेबलय् थुकिया 'का, खा' तय् माआखः आ हे खः । थुकिया लिउने आँः वयेव काँ, डाँ, खाँ डाः थथे जूवल ।

येंय् 'आ' जुक्व धायें ख्वपय् आँ जुयेमाः । उकिं हे गाल - गाः या गाः, कयाल - कयाः या कया, प्वाथ- प्वाः या प्वाँ जुल । श्व 'आँ' थथे याकचावलय् जक दुला अथवा आय् या आँय् दुला धकाः छकः माला स्वये । श्वया न्वचु ख्वप भासय्ला आःतक क्वज्वःग मतायानि । थथे 'आय्' जुया हे दु । अर्थात् भीके काय्, म्हयाय्, वाय् थुकथं हे क्वज्वः । तर थन श्व न्वचु (आँय्) मरुसा श्व हे भाय् खलःया भासय् भ्वं भाय् पन्ति भाय् थमिगु थज्याःगु

नं न्वचु दु । गथे 'काय्' या 'काँय्' 'म्हयाय्' या 'म्हयाय्' । श्वया न्वचु 'अ' व 'आ' या 'दथुया न्वचु 'आँ' थें 'अय्' व 'आय्' या दथुया न्वचु थथे आँय् दत । तदनुसार 'कय्' व 'काय्' या दथुया न्वचु काँय् धकाः थुकथं ह्मसिये ।

श्वया हे इवलय् अइ व आइया दधुं आँइ नं दनि ताँइसे, वाँइसे । अथे हे 'अउ' व 'आउ' था दथुं औउ नं । श्व ख्वप भासय्

मचाभासं चाकुगु महियात चाउ चाउ धाडगुलिइ थथे चाउ चाउ क्वज्वः । अथे हे अनुनासिक जुइवल्यु नं । थथे ह्याउं, पाउं, ख्वाउं इत्यादिया ह्याउं, पाउं, ख्वाउं इत्यादि ।

आः धात्ये खप भाय्या हासंथवःगु माआखः छकः ब्वने ।

‘अं’ च्वनाः- पँथ अँहँ कय्कुनालिया ह्रस्व पककंथ-पँ

‘यँ’ च्वनाः- ‘यँ’ यात ‘ये’ न्ववाइ थथे साँछ्य-साँध्ये

लुसि ध्यँ-लुलि ध्यँ, मचा थ्यँ-मचा थ्यँ इत्यादि ।

‘वँ’ च्वनाः- प्वँ (प्वँ वल) संकुचित ह्रस्व- प्वँत (पोत), सिमा-स्वतय् (अथे ह्रस्व), सिमा ख्वं (संकुचित ह्रस्व), क्वककलः (अथे ह्रस्व) क्वलंबुये (संकुचित ह्रस्व)

‘आँ’ च्वनाः थव आखः हे मरु । तर काँडाः, खाँडाः, आदिया डा याकेच्वंगु अनुनासिक भ्याः थव याँ, खाँ याके क्यूवयाः च्वयेत म्वाःसां न्ववायेबलय् थय् काँडाँः, खाँडः जू । ‘आँ’ या न्वचु थयाथाय् जक दुथे मदुथे तीजक दु ।

‘याँ’ वाँ-च्वनाः- च्वय्या ‘आँ’ थें थपि नं मदु ।

‘आँ’ च्वनाः- साँ, फाँ, खाँ

‘याँ’ च्वनाः- याँ (देशय्)

‘वाँ’ च्वनाः- वाँचु, वा (चुले)

‘आँ’ च्वनाः- थाँः (थाँः स्व) थव ‘आँ’ या न्वचु साप हे कम

‘याँः’ च्वनाः- याडा-याँ, स्याड-स्याः, त्याडा-त्याँः

‘वाँः’ च्वनाः- वाडा-वाँः, च्वडा-चवाँः, ल्वाडा ल्वाँः

‘अँ’ च्वनाः- मँः तिर्थय् (मंगलतीर्थया हिला रूप)

‘यँः’ च्वनाः- प्यँःथय्, प्यः किजाकि

‘वँः’ च्वनाः- धवः हाल, क्वेँः (बजिक्वः)

‘अं’ च्वनाः- तं (चाल), कं (थौ)

‘यं’ च्वनाः- धवया न्वचु ‘ये’ जुइ गकि प्यं तग्वः-प्येतग्वः, गायें, कायें

‘वं’ च्वनाः - श्वं (श्वंकाल)

‘आं’ च्वनाः- खां (मिखां), कां, गां

‘यां’ च्वनाः- न्यां (थल)

‘वां’ च्वनाः- वां (हिवल), ध्वां

‘आँ’ च्वनाः- मिखा काँक, सकभनं डांक, डाःताः माँक

‘याँ’ च्वनाः- यांक

‘व’ च्वनाः- वाँक

‘आँ’ च्वनाः- काँः, खाँः साँः,

‘याँः’ च्वनाः- याँः च्वं, स्याँः व्छ, त्याँः न्हि

‘वाँः’ च्वनाः- वाँः च्वं, चवाँः च्वं, ल्वाँः च्वं

मेगु माआखः च्वय् ब्वयाया यमि भासय् थें (आँय्, अँय् आदि) जुल ।

म्यँ

आशा कुमार चिकंबञ्जार

सामन्तिया अवशेषं ल्हाकःतःगु म्हागस
सुथ थवकय् न्हयँहे शक्तिया धवाँ तुकः

विवेकसिडः कांजूगु हलिमयया देशं
लाहातुति स्वाहायक मँ हे स्वफ्याडः

अस्तित्वया म्हायँ मितयो बिला नं
सुथ त्वयगु अजनं त्वतगु मरुनि ॥धु॥

म्वायगुया अर्थय जीवनया तातुना
चिरी बःगु आशया आंगलं पिज्वयकः
स्वतुडः बुलुयो वाडः च्वंगु अस्तित्व

धर्ती, सुर्घो हे हिहि लाडः खवःगु थासं दाडः
मिखाकांगु सभ्यताया लॉपुइ पला छि छिं
विद्रोहया सःप्रतिध्वनित जुयो च्वन थौ ॥१॥

लबु नं दानी धाकु फय् नं वैतिनि छन्हू
मचा, मिसातय्गु हिं फुचायो च्वंगु थासं
ख्युं या जलय तुइजला माल च्वंपुं दानयवं

ब्वः दैमखु आस्था ह्योगवः (मि) पराजय फयो
नसंचा ख्वाडः वल समाजवाद जुयो
धाकु आतुरचायो पिब्वडःवल मिब्वाला जुयो ॥२॥

खप नगरपालिकाता

न्हयाबले सफा,

सुघर तय्गु सकल

नगरवासीतय्गु कर्तव्य खः ।

कवयचा वा कावनीगुया बारवं

छगू देशे छम्हा जुजु दु । वया न्हेम्हा कलापिं दु । वया शिकार म्हितेगुली खूब मन हाः । उकिं बराबर जंगले शिकार म्हिते तः चाकर वाकरत बवना बनीगु । छन्हु न्हापालिपाथें शिकार म्हिते धका घोर जंगले दुहाँ वंबले व छम्हा अत्यन्त हे बांलासे चवना हिसिदुम्ह चला छम्ह खन । जुजुं व चला लायगु धका लितुलित । अयन चला लाय मफु । बरु चला लायगु धूनं बवां बवां जुया चवंतलें जुजु व बया चाकर वाकर सिपाहित सकलें अन लाः थनलाः मदेक छखे छखे लात । जंगले छचाखयरं खयूसे चवनावल । याकःचा जूगुलिं लँ ल्वीका लिहां वनेगु आशा मखन । उकिं उखुन्हु व जुजु छमा सिमाया कोसं बाय चवन । कन्हेखुनु सुथे न्हापा दना जुजुं उखें थुखे माला जुल । अवले लाक्क अचानक वं छम्हा साप हे बांलाम्हा ल्यासे छम्हा खन । ल्यासेयागु हिसि यौवन यागु तासि खना जुजुया मन मोहित जुल । अले ल्यासेयात थःम्ह हे रानी यायगु मती तथा जुजुं व नापं खं न्हयथना जुजुयागु खँ न्यना व ल्यासें जुजुयात “जिं धयागु खँ छगू पुरे याना बियगु जूसा जक छिं धाःगु खं न्यने” धाल । ल्यासें छक्कलनं थःत मन ब्यगुलिं जुजु लिफः न्हाफः मस्वसें लय-लयतातां “ज्यू छं धागु खँ पूर्ण याना बी” धका कबूल यायां स्वकोः

सत्यवाचा ल्हात । उलि जुइ धुंका जुजुं व ल्यासेयात थःम्हा न्हेम्हा महारानी यात । उलि जक मखु जुजुं वयात थःगु लायकुछें बवनाहल ।

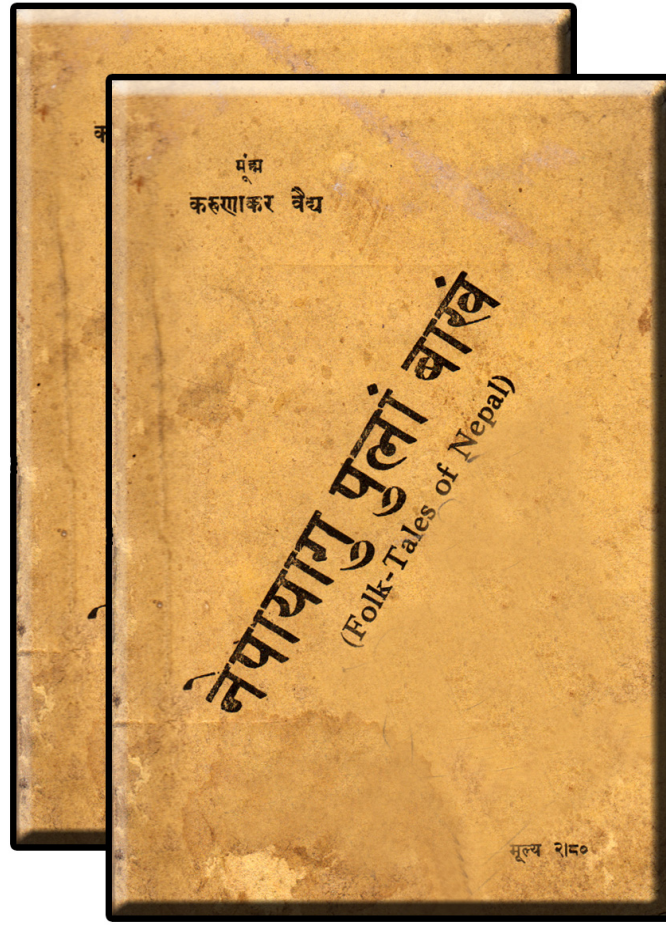
वन्हेम्हा महारानी यानाह म्हा ल्यासे वहे जङ्गले चवंम्हा छम्हा लसिं जुया चवन । वं हे जुजुयात फसे यायत चला यागु रूपं वया

जाल यागु जुयाचवन । लायकुछें वया छुं दिन लिपा न्हेम्हा महारानी जुजुयात न्हापा व्याहायाना तथापिं न्हयम्हा महारानी पित्त स्याना इमिगु मिखा नुगःचु लिकया जितः बिइहिं धाल । थव खँ न्यना जुजुयात छुयाय् छुयाय् जुल । जुजुं न्हापा मोहं अन्धाजुया व

जुसेलि मन्त्री न्हयम्ह महारानीपित्त तापाक्क छगू घनघोर जङ्गले यंका इमिगु भिंयंगः मिखा ल्हूयाकाल । तर वं महारानीपित्त याना इमिगु नुगः चु लिकायगु साहस याय मफुत । मत्रि न्हयम्ह फैचात स्याके बिया फैचातयगु न्हयपु नुगःचु लिकया जवनावल ।

कांपिं न्हयम्ह महारानीपित्त बासं चवनेत अनहे छगू बलचा दय्का वानाथकल ।

सी धुकूपिं महारानीपिनिगु न्हयपु नुगःचु व भिंयंगः मिखा धका मन्त्री जवनावगु सकतां न्हेम्हा महारानीके कया थः लाखें लसितेगु देशे बीकेछत । थुखे जङ्गल त्वःता थकूपिं कांपिं महारानीपिं प्वाथेदुपिं जुयाचवन । अयसां छु याथ ? इमिसं थः नयत नसा माःवने मफु । गबलें गबलें वहे मन्त्री दयामाया तथा छकः निकः नसा बीके व्छया हैगु । उजागुकथं गोन्हु निर्वाह ज्वीफै ? याना याना मजिया व महारानीपिसं नयपित्यागु सह याय मफया थःपिं

ल्यासेचां धाःगु खँ पुरेयाना बी धका जुजुं सत्य-बाचा ल्हाना तयधुं कल । उकिं आः वयात व न्हेम्ह महारानी धागु खँ पुरेयाना वियगु सिबे मेगु छुं उपाय मन्त उकिं मन्त्री-यात सःताजुजुं धाल “छं जिम्ह न्हापायापि महारानीपि स्याना इमिगु भिंयंगः मिखा व न्हयपु नुगचु जवना वाधका जुजुयागु आदेश

चवनागु बल्चाया वें प्वला नयगु याना काल हना चवन । अथे यायां छु दिन लिपादकसिबे तधिकम्हा महारानीया मचा बुल । वं थः तः केपित “जि मचा बुल” धका कन । वं अथे धागु खँ न्यना सकसिनं छप्वाः म्हुतु धाय थें “आम मचा काय लाकि म्हुयाय ? म्हुयाय मचा जूसा भी छु नयगु मद्दु, नयगु बिना

सच्छि व न्हयच्यागूगू स्वप पौ, बःच्छि पौ (पाक्षिक)

भीगु प्राण ल्यनी मखुन । उकिं आम हे मचायागु ला छकू छकू जक जूसां नया श्व घितिघिति मिना च्वंगु प्राण रक्षा याय् धाल । पित्याना प्राणान्त जुयाच्वंम्हा उकीसनं नकतिनि मचाबूम्ह मांम्हं म्ह्याय धका धाय मफुल बूम्ह मचा नं म्ह्याय हे जुया च्वंगुलिं वहे मचायागु ला छकू छकू न्हयम्हसिनं इना नयावळत । छुं दिन लिपा मेम्ह महारानीया मचा बुल व नं म्ह्याय हे जूगुलिं न्हापाथें साहुति याना स्याना नल । थुगु हे कथं खुम्ह महारानी पिनि न म्ह्याय बुल मचात बूलिसे इमिसं न्हापाथें हे तुं स्याना ला इना नल । अथे यायां दकसिबे लिपा कांन्हीम्ह महारानीया मचा बुल । व मचा धासा कायमचा जुया च्वन । उकिं इपिं सकसिनं श्वैत पालन पोषन यानातेगु “स्याय्गु मखु, धका मस्यासे लहिना तया तल ।

छन्हु धाधां निन्हु धाधां व मचा भन् भन् तः धिकः जुया- बल । लिपा जुजुं व मचा बलचां पिहां बने फुम्ह जुल । वं जङ्गले उखें थुखें वना लः माला कनिपि थः मांपित लः नं त्वंके ह्य फुम्ह जुल । लिपा जुजुं वं जङ्गलं फलफुल व भ्रंगः पंक्षित छम्ह निम्ह स्याना हया न मांपित नके ह्य फुम्ह जुल । छन्हु मचा अन हे जङ्गले चाहिला च्वंबले देशया ततःधपिं नायोत शिकार म्हितः वल । इमि सिपाहीतेसं शिकार म्हिता पशुपंक्षित स्थाना यंकूगु व मचां खन । छें बया व मचां थः मांपित “जित नं बताई स्यायगु धनुष व बाण दयका ब्यु” धका पिरे यावल । काय् यागु खँ न्यना मांम्हं धाल - “भीके बताई स्थायगु वस्तु मदु बरु वहे शिकार म्हितः बोम्ह नायोयात छं तुति तिया खुसि या अले व छंत नं छगू बताई स्वायगु धनुष व बाण बिया है । मांम्हां धायें छन्हु अथे हे शिकारित जङ्गले शिकार म्हितः वया च्वंगु पाखय लाका व मचा सरासर शिकारीतेथाय वन । उखन्हु धाःसा द्यो निभा बी धुंकूगुलिं शिकारित अनं तु बाय च्वन । व मचां इमित लः कया छुसि माला हया थमं

फुगु चागु माको ज्या याना बिल । चान्हे जुसेंलि इपिं सकलें दंबले बया मुख्य नायोम्हसित वं तुति तिडका बिया च्वन । व मचायागु सेवा खना मुख्यम्ह नायो खुसि जुल । अले वं “छंत छु बस्तु यो” धका व मचा याके न्यन । मचां ‘जितः वताई स्यायगु छगू जक यो” धका लिसः बिल । व नायोनं “का, कयायकि । थुलिया नितिं थथे दुःख सिया च्वनेमाःला” धका धनुष बाण छजो व धिबा भतिचा नं बिया वळत । मचा लेलेतातां थःगु छें बल । छें वया जुक्व खँ फुक थः मांपित कन । थः के शिकार म्हितेगु ज्याभः लभःदसेंलि व मचा न्हिया हितं जङ्गले वना चखु बखु स्याना हैम्हा जुल । हानं छुसि माला हया वं लोहूँ निग ल्वाका मि पिकया छुसि च्याका पशुपंक्षितेगु ला छुया मांपित नका पालन पोषन नं याइम्हा जुल ।

छन्हु व मचाया मांपिसं मचायात धाल- स्व बाबु जिमिगु म्हुतुई अन्न धयागु मलागु गुलि दत । छ जङ्गलं देश दुहावना छके दुगु छुं बस्तुया अन्न गयया हिं धाल । मांपितगु खं न्यना मचानं “दय् धका सरासर देशेपाखे वन । देशे दुहां- वना चाह्य ह्य’ वं लायकूछें या पिनेसं छम्ह हासापसल्याया हासाय मुस्या तयातःगु खन । अले व मचा वहे मुस्यापसल्याय् थाय् सुंक च्वनाच्वन । व मचां छुं मधानि । व मचा जक हासापसःया न्ह्योने च्वनेव व पसल्याया गावपि भनभन उपो दत । मन्तेसं यक्व हे अनेक बस्तु नाप गयगं यंकल थथे जूगु खना व मुस्या पसल्या अजुगति चाल । बास्तबे व मचा स्वीनिता लक्षणं जाम्हा जूगुलिं थथे जूगु जुयाच्वन । लिपते लाक व मचां थःके दक्क बस्तुया मुस्या गययाहया मांपित नकः वल । उखनुनिसें व मचा न्हि न्हि वदे हासापस- ल्यायाथाम् मुस्या गयय्त वनीगु जुल । मुस्या पसल्याया व मचा वक्व पतिकं गाहा उपो दैगु । गुखन्हु ब मचां मुस्या गयः बइ मखु उखनु व पसल्यायाथाय् गाहा वोपि सुं मदया म्हाइपुस्य च्वन । अथे जूसेंलि व पसल्यां श्व

मचा पक्का लक्षणं जाहा ज्बीमा धका मती तया वयात मुस्या छमना बाम- ना अथ्ये पोचिका वळ्णु यात । छन्हु वहे देशया जुजुयागु सिंदूर जात्रा जुया च्वन । व मचां नं अन हासा पसले वया च्वन उकि व पसल्या व मचायात “ए मचा छं थौं जुजुयात सिंदूर जात्रा य यां हैबले जागीर छगू फवं “ धका खँ स्यना तल । धात्थें जुजुयात रथे तया सिंदूरजात्रा याना हल । व मचांला म्हुतुं छुं मधासे जुजुयागु रथ न्ह्योने न्ह्योने व्वांबवां वना लँ त्वाल्हाना जुया च्वन । छाय धासा व मचा थमं हे जागीर फबना मनैम्हा । जुजुं हे सता ब्यसा जक नैम्हा जुया च्वन । थथे जुजुयागु रथ न्ह्योने लँ त्वाःल्हाना बां वां जूगु खना जुजुं व मचायात “ज्वना हिं” धका हुकुम बिल । सिपाहीत वना व मचायात ज्वनाया जुजुया न्ह्योने थनेहल । जुजुं वैत “छाय् छं जितः अपमान याना लँ त्वाःल्हाना जुयागु धका न्यन । व मचां छत्ति हे मग्यासे “खः महाराज, जिं थः थमं मफवंसे छः पिसं हे अथें जागीर बी धका धायके धका जुया गुखः’ धका लिसः बिल जुजुं व मचायागु साहस व बीरता खना “अथे जूसा म्वाल छंत जागीर छगू बीगु जुल धका आज्ञा जुल । अले वया नापं नापं जुजु वयागु नां ग्रां व जात न्यन । श्व खें मचां छु लिस बीं मफुत । मचां छुं धाय मफुगुलि जुजु’ अथे जूसा छिमि मां बौपिके कन्हे न्यना वा । छंत अले छगू जागीर बी’ धका धाल । व मचा सरासर छें लिहां वना जुजुं धागु खँ सकतां मांपिके न्यन वया मांपिसं धाल- जात ला छंगु क्षत्रीय खः । अले जङ्गले बूम्हा जूगुलिं छंगू नां वनराज खः ।

कन्हे खुनु व मचा जुजुयाथाय वना थःगु नां गां व जात कन । जुजुं वैगु नां गां सकतां न्यना वैत चिकिचाधंगु साजवा जागीर छगू बिल । व जुजु धासा वया हे बौ जुया च्वन । जुजुं व मचा थः काय धका मस्यु । महारानी ला व मचा थः न्हासुकाय धका सीकल । उकिं वं व मचायात मिखाया धूथ्यं

सच्छि व ण्हयच्यागूगु स्वप पौ बःछि पौ (पाक्षिक)

यात । चानं न्हिनं व मचायात गथे याना स्याय धका धयागु खँ जक व महारानी थःगु मने ल्वीका चवनीगु जुल । छन्हु महारानी जुजुय के “भीसं थौं हे वापिनाथौं हे लया थौंहे कुतिवाना लय दःसा गुलिज्यु धका खँ न्हथन जिला ज्युगु खः महारानी, तर उजोगु अदभुतगु वाया पु (वा पुसा) गन कायगु ? धका जुजुं धाल । जुजुयाके खँ न्यनाउजो वापुसा तापाक्क लाखेतेगु देशे दु । वं व वायात “कवय्चा वा” धका धाई धका महारानी लिसः बिल । अथे जूसा व वा सुनां काः वने फै ? धका जुजुं न्यन । हानं व महारानी “उजोगु वाया वा पुसा वहे साजवा मचां जक काः वने फै । मेपिं सुनां का वने फैमखु ।” धका महारानीं धाल ।

महारानीं धाःगु खँ न्यना जुजुं वहे साजवा मचा सःता वयात “छं कवय्चा वा कावने फुला ? धका न्यन । मचां थथे अथेछुं मसीकं फु महाराज धका लिसः बिल । अथे जूसा छंत गुलि सिपाहित माः गुलि खर्च माः धका जुजुं न्यन । मचां “जित सच्छिम्हति सिपाहित व छुं भचा खर्चमा धका बिनति यात ।

व मचां धाक्व सैन्य सिपाहित व खर्च बिया जुजुं मचा यात कवय्चा वा कया ह्येगु ज्याबिल । व मचा नापं व्हय त्यपिं सैन्य सिपाहित फुकसियां “आ कवेचा वा कावनेगु ज्याय वन के लिहाँ वे फैमखुत लाखेलसितेगु देशे वसेलि सुजक लिहाँ वेफै ? धका ख्वया ख्वया वन । इमिगु पहः खना व मचाइपिं सकसितं थः मापिथाय न्हयोने यंका ‘छिमिसं जिमि मापित जक बांलाक बिचा याना चवं । जि याकचाहे बना कवेचा वा कया हे धंदा काय म्वा’” धका फुक सैन्य सिपाहितेत साहस बिया अनहे जङ्गले तोता थः याकचा जक बिदा कया वन ।

व मचा ववं ववं छगू घनघोरगु जङ्गले लात । अन सक भनं धुं, भालु आदि

जङ्गली जन्तुत जक हासः दु मेगु छुं शब्द दुगु मखु । बहनी जुसेलि व मचा छथाय तःकागु लोहँ छगले बाय् चवन । लोहँ धाःसा तचवतं हे बथंगया फोहर जुया चवंगु जुया चवन । उकिं व मचां थःगु हे तपुलि मारि बुत्त बुया लोहँ बांलाक यच्चुसे पिच्चुसे चवंकल । सयोगं व लोहँ बहे जङ्गलया छम्हा द्यो जुया चवन । अथे मचां सफायाना ब्युगुलिं व द्योनं “अहो गुलिमछि दत जितः फोहर जुया वथंगया चवंगु, थौं जितः सुनां सफायाना (ब्युगु) ब्युबोगु ? जिगु म्हा हे याउंस्य चवन धका मती तल । अले व लोहँ नं व मचायाके छ सु खः मनूला भूतुला प्रेतला वा सूं जंतुला धका न्यन । जि छम्हा मनू खः धाल । व मचायागु लिसः न्यना लोहँयोतं “अथे जुसा छ ल्यूने चवं” धका न्ववाना मिखा कना सोबले मचा छम्हा खन । अले वं “छ छाय थन वयागु ? धका न्यन । मचां “खः, जितः जुजुं कवेचा वा कयाहिं धका व्हया हगुलिं व वा काः वनेत वैचचनागु” धका वृत्तान्त खँ कन । मचायागु खँ न्यना लोहँद्योनं हाकनं “अहो व वाला छं काःवने फैमखु व वाला लाखेतेगु देशे जक दु । चानं न्हिनं लाखे लसिं तय्सं पा चवना चवंगु दु । स्वस्व खंकं लाखे लसितेगु म्हतुई लाःवनेगु ला ?” धाल । लोहँ द्योयागु उजागु खँ तालं नं व मचा व वा कया महस्येला जि हे मज्यु, मखु धयागु जूसा जिगु ज्यून धनं सर्कार लगे ज्वी । उकिं बरु जि वा काहे वनेगु धाल । अथे जूसा जि छंत छम्हा बखुं यानाव्छे । छपू पपुती हेंगवा छकू, छपू पपुती चा छकू तया बिया व्छे । थथे घया लोहँद्यवं मचायात माक्व खँ स्यना बखुं याना व्छत ।

बखुं जुया व मचा व्वया ववं अन लाखे लसितय्गु देशे ध्यंकः वन । आकश आकशं चाः चाहिला व्वया सो जूबले वं छथाय लसितं ततःपुगु कथि ज्वना छचाखेरं पाः चवना कवेचा वा पाना चवंगु खन । व मचा नं ज्ञान दुहा जुयाचवन । लसितय

थःथः छ्याली याना चवंगु पाखय लाका आकशं तु इमां दाई थें क्काहां वया त्वाथं निगः प्यंगः वा तुया चवया वल । थुखे लसितयसं वा पाः जूगु खना च्वे सोवले बखुं छम्ह व्वया बिस्युं वना चवंगु खन । लसितयसं व बखु यातं लित्तु लिला यंकल । इमिसं लिलाकी लिलाकीथे चवंबले बखुं नं लोहद्यवं स्यनाहः कथं पपुती चवंगु चा छकू कुतका बिल । व चायागु छगू तजागु पर्वत द्वँ जुल । उकिंयाना गुलि लसितं वे हे मफुत । अथे जूसां गुह्यस्यां ला पर्वत द्वँ हे हाचांगाया ल्यूवल । हाकनं लिलाकीथे चवंबले मेगु पपुती तयाहःगु होंगवा छकू कुरका बिल । होंगवा जक कुतका बिद्वं ग्यानापुस्य चवंगु मियागु ज्वाला पिहांबल । लिलावपि लसित व्याक्कं मि पुना सिना वन । व बखु अनं लिपा याकन याकनं व्वया बहे न्हापायागु लोहंतय जूवल । व बखुं यात लोहँ द्यवं न्हापायागु हे मचायागुतुं रूप बिया “ न्हापां छंत निं माक्क वा सय्का तिनि निगः जक वा जुजुयाथाय् यंकाब्यु’ धका खँ स्यना व्छत । व मचा वा ज्वना थः मापिथाय वन अन निन्हु ध्यन्हु चवना गाक्क सय्का काल । अनं लिपा जक वं निरा जक वा ज्वना सिपाहीत फुक थः मापिथाय त्वःता थः याकचा जक जुजुयाथाय वन । लसिं महारानीं व मचा ल्याहा वोगु खना गजब चाया नुगः हीका कान । चानंन्हिनं व मचा-यात गथे यानां स्वायगु धका व महारानीया मने खँ ल्हाइग जुल । छन्हु निन्दु लिपा हाकनं जुजुयात वं ‘महाराज , थौं पिना थौं हे सय्का नयगु वाला दय धुंकल । आः हाकनं वा कावंगु देशे सा छम्हा दुछुको दुरु बीबले छमुरि दुरु बीम्हा दु । व सा छम्हानं दःसा गुलि ज्यु । व ज्यान वहे मचा बाहेक मेपिं सुनां याय फै मखु ।” धका बिनति यात ! जुजु हाकनं मचायात न्हापायें सःता ज्या बबल । व मचां व ज्यानं यायगु मंजूर याना जुजुयात धाल- महाराज ! न्हापा वनाबले फुक सिपाहीत ल सितयत्त छम्हा

सच्छि व न्हयच्यागूगू स्वप पौ, बःच्छि पौ (पाक्षिक)

छम्हाया ल्याखं इना बियां हे चित्त बुभ्केयाय मफुत । जित नापं आहार याय त्यन । उकिं थुगुसी जितः सैन्य व खर्च आपा माः । व मचां धाक्क खँ जुजुं पुरेयाना बिल । अले व मचां न्हापाथें सैन्य मापिंथाय वन । सिपाहीतेसं हानं न्हापायापिसं थें ज्यान वनीगु जुल धका ख्वया नुगः मछिंका चोन । जङ्गले थयंवले न्हापायापिं सिपाहीत न्हिन्हिं न जक नया तस्सकं ल्होना चवंगुलिं छम्हा हे मसिया चवने धुंकूपिं खन । लिपा तिनि छम्हा छाम्हायां इमिसं म्हासीका काल । व मचां व सिपाहीतेत नं अन हे थः मापिंथाय तोता थः याकचा जक सा कावन न्हापा थें व मचा सरासर वहे लोहँद्योयाथाय वया बासं चवना लोहयात यच्चुक पिचुक सफा यात । बयागु ज्यां लोहँयो न्हापा थे खुसि जुया मचायाके खँ न्यन । मचां “हाकनं जितः तुयूम्हा सा काः वनेत जुजुं व्ह्याहल धका व्याक्क खँ कन । मचायागु खँ न्यना लोहँद्यवं व मचायात “आः छंतः इमायागु रूप बिया व्हे” धका धाधां मचायात इमा याना छपू पपुती चा छक तथा लसितय् न्हयोवेका वीगु मंत्र छतानं कना छत । इमा जुया वना व मचां लःसितेगु देशे थयंका इमा मंडः कया सोबले लसित फुक मुना तुयूम्हा सा छम्हा दथवी तथा जुया चबंग खन । ब खनेवं व मचां लोहँ द्यवं कनाहःगु मन्त्र व्वन । मन्त्रव्वनेव लसितय् न्हयोवया छु मचापिं थें जुया वन । वहे पाखे लाका व इमा जुया बोम्हा मचां तुयूम्हा साया म्हा जुना सा प्यपुंका व्वया वल । थव खना अन चवपिं मेपि सात हा बले लसिते न्हयलं चाल । थय्क सोबले तुयूम्हा साव्वेकः यंकूगु इमिसं खन । न्हापा थें अनं इमा जुया वोहय मचायात लित्तु लिनाहल । वं धाःसा न्हापा थें चा छकू व ह्यगवा छकू कुतका इमित स्याना बिल । अनं व्वया ववं वहे लोहँ द्योयाथाय् थयंसंलि व मचाया थःगु हे रूप जुल अले वं तुइम्हा सा ज्वना

थ मापिंथाय् वन । थुगुसी न लोहँद्यवं स्वनाह थें व न्हापां थःपि चवनाथाय् छगू तधंगु दुरुपुखु छगू दय्का पुखुली यक्कव थना तिनि जुजुयात तुइम्हा सा बी यंकल । सिपाहीत फुक थः मापिंथाय त्वःता थकल । हाकनं व मचा सकुशल वोगु खना लः सिं महारानीया मने घाले चि मल्ता इला ब्यगूथें जुल । महारानीया नया त्वना हे तिले मगयंथें जुल । हाकनं छन्हु व महारानीं पाखय लाका जुजु यात धाल “महाराज ! व देशे छगू अद्भुतगु म्हिचा छपा दनि । म्हिचाय चवनकि न्हयाथाय हे धाःसा तुरंत वनेफै । व म्हिचा छपा दःसा ज्यु । वनं वहे मचां जक कयाहय फइ । जुजुं नं व अद्भुतगु म्हिचा कायगु लोभ व मचायात सःता न्हापाथें ज्या व्वल । मचां मंजुर यात अले न्हापा स्वया नं अपो सिपाहीत व खर्च बिया व मचायात जुजुं म्हिचा काय् के व्छत सिपाहीतयत नं व मचां न्हापाथें थ मापिंथाय तथा थः याकचा जक वन । हाकनं वहे लोहँद्योयाथाय वया स्तुति याना सफ्फा याना चवंबले लोहँद्योनं “थुगुसी ला छंग ज्या सफल जुइ मखु” धाल । अथे धालं नं व मचां सीसां व ज्याय वनेगु धका प्रण यात । व खना लोहँद्यवं “अथे हे जूसा छंत चिकि धीकम्हा मचाः याना व्हे धका मंत्र छधाः स्यन । तुतां छपु नं बिया कपाले नं छु आखः चवया व्छत । व मचा सरासर लःसितेगु देशे द्वाहां वन । न्हापां ला ल. सितयसं आः तिनि का क्वाक्वा हि व काक्वा ला नयगु धका वल । तर मचाया कपाले “छिमि हे छयमचा खः” धका चवयात गु खनेसाथ मछाला थःपिंथाय् नाप स ता व्वना यंकल । अमिसं छयमचा वल धका बांलाक विचार याना नके त्वंके याना तल ।

छन्हु व लसिते द्यगु पुजा वल । द्यगूपूजाय देखा मदुपित द्यगयो क्यने मज्युगलिं व मचायान यंके मजिल ।

लसितय् द्यगुपूजा न्याय केत नारिं ज्वलं ज्वना वनेत ठीक यात । उवले लाक्क व मचां जि वे धका ख्वया हाला धुमधामं पिरेयात । लः सितेसं “खंला छिमि मापिनिगु मिखा” धका हेका चिकने थुनातगु भिंप्यांगः मिखा न्हयोने तथा खोग दिकेत स्वत । तर व मचा माने मजू । अले थव म्हिचा योला ! थुकिं छत यो योथाय व्वेकः यंकी धका लः सितेसं संका क्यन । बांलागू म्हिचा खनेवं चित्तबुभ्के जूग थे याना मचा ख्वगु दिना क्यन । मचायात म्हिचा बिया हेकेधुन धैथें लसिते भः भः धायक तिसां तिया वसतं पुना द्यगुपूजा भवे यावन । थुखे मचाया थव हे पाखय् लाक थः मापिनिगु भिंप्यंग मिखा नं कया वहे म्हिचाय चवना व्वया वल । लः सितय् सं मचा व्वया वोगु खना लित्तु लिना हल तर तुतांया न्हयोने छुं लगे मजुल छाय धा.सां तुतां संक्यव न्हाम्हं स्याय् ज्यगु जुया चवन मचां तुतां छकः संकूबले लाखे लःसित छपांय हे जुया सित । अनं व्वया ववं वहे लोहँद्योयाथाय् थयंका थःगु न्हापायागु रूप तुं कया लोहँ द्योयाता स्तुतियाना सरासर व मचा मापिंथाय् वल । उवले लोहँद्योनं वयात थः अबु नपा संग्राम याय्गु खँ स्यना फुक्क न्हापा जूगु खँ स्यनाहःगु जुया चवन । उकि व न्हापां थः मापिंके ल्होका कया तःगु मिखा भिंप्यंगलं हया दृष्टि तथा बिल ।

व लोहँद्योनं स्यना हःथें थः बौ नापं संग्राम याय्गु धका । घोषणा यात । संग्राम जुल । संग्रामे जुजुया हार जुल । मचां अः मापिं न्हयम्हं जुजुयाथाय् यंका न्हयोने तथा वृत्तात खँ कन । लःसिं महारानीयागु खँ नं पिज्वल । लसियात स्याना बिल । फुक्कवृत्तांत खँयागु भू सिदसेंलि जुजुं थःगु भूलया क्षमां फवना थः काय् व न्हयम्हा महारानीपिन्त हाकनं खूब सत्कार याना दुचाय्का सुखं राज्य याना चवन ।

उलिंचिया बाखं थुलिं आदि

स्वप नगरपालिकाया ज्या भवः त

ब्वनयकुथिया ज्या इवः त

वागीश्वरी मा.वि. / कलेजया दँ मुंज्या

फागुन २८ गते

वागीश्वरी मा.वि. या ६७कगु, वागीश्वरी कलेजया हिंच्याकगु व वागीश्वरी कलेज अफ म्यानेजमेन्टया स्वकगु दँ मुंज्या थीथी ज्याइवः नपां यासे, ज्या इवः या मू पाहाँ नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजू नारायणमान बिजुक्छेँ (रोहित) जुं वागीश्वरी स्मारिका, साहित्यिक संगालो व 'विद्यालय गीत' पितब्वज्या याडः दिल । ज्या इवः सं मूपाहाँ, पाहां पिसं उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी व ब्वनामिपिन्ता सिरपा, हानयज्या व छात्रवृत्ति लः ल्हाडः द्यगु खः ।

ज्या इवः उलेज्या याडः दिसे नायो भाजू बिजुक्छेँ जुं विश्वविद्यालयत देया उच्च शिक्षाया लिधंसा दयकिगु महत्वं जःगु निकाय खः धायोदिसे देशभक्त व इमानदार मनूत राजनीतिखय वयमः धायो दिल ।

सत्तासीन दलं स्वच्छ राजनीति मयागुलिं देया राजनीति थाबवा क्वबवा जुयो च्वंगु खाँ ब्याकसे वयकलं ल्यासे ल्याम्होपुं राजनीतिं तापाक्क च्वनयगु मखु, राजनीतिता ल्ह्वनयगु जिम्मेवारी ज्वडः हज्याय मः धायोदिसे स्वप नगरपालिकां स्वप देता शैक्षिक लागाय हज्याकय्ता अलय समाजता शिक्षित यायगु तातुडः थी थी कलेजत चाय्कः वगु खाँ कुलः दिसे जनताता राजनैतिक रूपं सचेत व संगठित याय फःसा जक सभ्य समाज दयकेगु म्हागस पूवानीगु खाँ नपां चुनावया इलय जुइगु विदेशी व आर्थिक चलखेलया खायँ नं

जनतात सचेत जुयमः धायोदिल ।

नेपालय विदेशी तयगु चलखेल अपलं जुयो च्वंगु खाँ ब्याकसे नायो भाजू बिजुक्छेँ जुं ल्यासे ल्याम्होपुं ब्वनामिपिन्ता विदेशय ब्ववानिगुलिता सरकारं पानयगु ज्या लिफिलिफी च्वडः च्वंसा देशं तः हांगु दूर्घटना फय मालिगु खाँ नं काडः दिल ।

ज्या इवः या सभाया नायो, वागीश्वरी कलेज व्यवस्थापन समितिया नायोनपां स्वप नगरपालिकाया प्रमुख प्रजापति जुं २०६४ सालं निः स्वांगु वागीश्वरी कलेज क्यू. ए. ए. कःगु स्वप जिल्लाया न्हपांगु कलेज खः धायोदिसे दे दयकेगु वा स्यंकयगुलि बुद्धिजीवीपिनिगु तःहांगु लाहा दैगु खाँ ब्याकसे शिक्षित जनतात राजनैतिक रुपय सचेत व देशभक्त नागरिक ब्वलांकयगुलि बिचः याय मः धायो दिल ।

नेमकिपाया वागमती सभाया दुज : सुरेन्द्रराज गोसाईं जुं ब्वनामिपिनिगु दथ्वी किताबी ज्ञानया खाँ जक मखुसें आलोचनात्मक दृष्टिया विषयलय नं छलफल याय मःगु खाँ नपां राजनैतिक नैतिकताय संकट वगुलिं विद्यालय शिक्षाखय नं तः हांगु लाहा दःधायो दिसे दे बांलाकय वा स्यंकयगु धायगु खायँ सत्तासिन दलया नेतातयगु लाहादैगु वा राजनैतिक न्हयलुवा तयगु भरय जुइ धायो दिल ।

राजनीति नीति निर्माण दयकिगु थाय जूगुलिं राजनीतिसं

सच्छि व न्हयच्यागूगु खवप पौ, बःच्छि पौ (पाक्षिक)

इमानदारी व नैतिकता मदयक मगाइगु खाँ ब्याकसे वयकलं नेपालय 'पपुलिजम' या लहरं नेपः या राजनीति हे संकटय लाडः च्वंगु दः धायोदिसे नेपाल नं पपुलिजम या सिकार जुयो च्वंगुली चिन्ता प्वंकः दिल ।

अमेरिकी साम्राज्यवादं हलिमय साम्राज्यवादया नायोकाथं आक्रमक ढंगं पिब्वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे वयकलं अमेरिकी साम्राज्यवादया विरोधय भियतनामी जनतां ल्वाडः वांगु वीरतापूर्णा इतिहास पाखं नेपालं नं सयक्रेमः धायो दिल ।

मेम्हा बागमती प्रदेश सभाया दुजः सिर्जना सैजुं शैक्षिक, सामाजिक, राजनीतिक रूपं मिसामस्त नं न्हयलुवा काथं नेपालय नं हज्याडः वगु खाँ ब्याकसे बलात्कार थजगु जघन्य अपराधी तयता मृत्युदण्डया सजाय जुयमः धायोदिसे लिपालाक न्याय बियगु नं

अन्याय खः धायोदिल । नपां समाजया मचः मगा, मछिया विरुद्धय ल्वायता शिक्षा ता बः याय् मः धायो दिल ।

ज्या इवः सं खवप नगरपालिका वडा नं ९ या वडाध्यक्ष नपां वागीश्वरी मा.वि. व्यवस्थापन समितिया नायो रविन्द्र ज्याख्व नं न्वचु तयो द्यगु खः सा वागीश्वरी मा.वि. या प्र.अ. कृष्ण प्रसाद कर्माचार्य, वागीश्वरी कलेज अफ म्यानेजमेन्टया प्राचार्य कृष्ण प्रसाद धन्छा, वागीश्वरी कलेजया प्राचार्य धनकुमार श्रेष्ठपिसं दाच्छिया प्रगति प्रतिवेदन पिब्वगु खःसा बार्षिकोत्सव समारोह समितिया कजि ज्ञानेन्द्र श्रेष्ठ लसकुस न्वचु व विद्यार्थी प्रतिनिधि एम.बी.एस न्हापांगु सेमेस्टरया तुल्सीराम दुवाल, वागीश्वरी मा.वि. विद्यार्थी हित समितिया निशा थापां भिन्तुना न्वचु तयो द्यगु खःसा शिक्षक मंगलेश्वर धर्बेजुं नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

देयालागिं देशभक्त अनुशासित व भिंपुं नागरिक ब्वलांकय्मः

फागुन २९ गते

लिशा इङ्गलिश सेकेण्डरी स्कूलया ३७ कगु दँ बुदिं, सिरपा लः न्हायगु व सांस्कृतिक ज्या इवः सं खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं बाँसुरीया धुन नपां ज्या इवः उलेज्या यासे बालबालिकात हे मू सम्पति थें जुइगुलिं अमिता उच्चशिक्षा व बांलागु संस्कार बियमः धायोदिल ।

शिक्षा हज्यागु दे नं हज्याइगु बिचः प्वंकसे वयकलं खवप देता शैक्षिक गन्तव्य दयकेगु कुतलय शिक्षक, अभिभावक, समाजया न्हयलुवापिनिगु तहांगु लाहा दैगु खाँ नपां सुयाय्गुं डर, धम्कीखाडः मग्यासैं देशभक्त, अनुशासित व भिंपुं नागरिकपिसं दे न्हयाकय् मःगु खाँ ब्याकसे ब्वनयकुथि पाठ्यपुस्तक बाहेकं न्हं न्हंगु विषय नं ब्वंकय् मः धायो दिल ।

वयकलं मचात परिवारया खुसी जक मखुसैं देया भविष्य नं खः धायो दिसे मचातयता भिंपु संस्कार व बांलागु शिक्षा वियमःगु खाँ नपां खवपया शैक्षिक विकास खवपया जनताता शिक्षित व सचेत जुयता ग्वाहाली जूगु खाँ काडः दिल ।

इसानया केन्द्रीय अध्यक्ष प्रेमजन थापां थुगु एकाइसौं

सदीसं सूचना सञ्चार व प्रविधिता खःगु काथं छ्यलयमःगु, मखुसा गलत सूचनां थःपुं मचात स्यनिगु पाखय अभिभावकता सचेत जुयमःधायो दिल । च्रष्टाचारी अपराधीतयता कार्वाही यायमःगुली बः यासे वयकलं न्हंगु पुस्ताता खःगु लाँपुति ह्यता शिक्षक अभिभावक व समाजसेविपिनिगु तहांगु लाहा दै धायो दिल ।

खवप नगरपालिका वडा नं. ९ या वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्वं ब्वनयकुथि हछ्यायता अपलं मेहनत याय मःगु नपां समाज हछ्यायता न्हंगु पुस्ताता मार्गनिर्देश याय् मः धायो दिल ।

देयानितिं मःपुं दक्ष जनशक्ति ब्वलांकयता, न्हंगु पुस्ताता इमानदार यायता भिंपु संस्कार स्यनय् मःगु खाँ ब्याकसे वयकलं पुलांगु पुस्ताया अनुभव व ज्ञान व न्हंगु पुस्तां सयकगु प्रविधि नपां हछ्याय् फःसा देया खवः न्हिलासुं दानि धायो दिल ।

वयकलं ब्वनयकुथि न्हंगु पुस्ताता लाँपु क्यनिगु नेगूगु छँ खः धायो दिसे ब्वनयकुथि भिंपु संस्कार नपां रचनात्मक ज्या इवः हज्याकय् मः धायो दिल ।

लिशा इङ्गलिश सेकेण्डरी स्कूलया प्रिन्सिपल लिशा प्रजापतिं ब्वनयकुथिया ज्या इवः लिपाया योजना व ब्वनामिपिन्ता बियो वगु खाँत काडः दिल ।

ब्वनामिपिनिगु शिक्षण सिकाइ प्रभावकारी यायता मः काथंया तालिम व सीपया विकास नपां व्यक्तित्व विकास याइगु शैक्षिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, कासा थजगुलि बः याडः वयागु खाँ काडः दिल ।

विद्यालय व्यवस्थापन समितिया नायो नपां ज्या इवःया सभापति बलराम प्रजापतिं ब्वनामिपिनिगु भविष्य जाहाँ थिकयता तातुना ज्वडः हज्याय मःगु खाँ ब्याकसे ब्वनयकुथि ब्वनामिपिन्ता

सच्छि व ढ्हयच्यागूगू स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

अनुशासित, देशभक्त नागरिक ढ्वलांकयूगू थायू खः धायो दिल ।
शिक्षिका कृष्णा श्वरी दुवाल दँ बुदिं यायू मःगु या खॉ
ब्याकल सा हिगू तगिंया ढ्वनामि आयुषा खॉजु व च्यागू तगिंया
ढ्वनामि रंगना कोजुं नं न्वचु तःयो द्यूगू खः ।

ज्या इवः या पाहाँपिसं थी थी धिं धिं बल्लाय तः ला
पिन्ता मतिनाया चिं इडः ब्यूगू खः सा ढ्वनामिपिसं लसकुस म्यें
हःगु खः । औपचारिक ज्या इवः लिपा ढ्वनामिपिसं म्यें, प्याखं
व थी थी कला त क्यंगु जूल ।

बासु मा.वि. या दँ मुंज्या

फागून ३० गते

शिक्षाखय ह्दाय च्वडः ज्या साडः च्वंगु दः धायोदिल ।
ढ्वनयकुथिया प्रधानाध्यापक रविलाल प्रधानं
वैगुदार्यें निसें कम्प्यूटर शिक्षा ९-१२ तगिंतक चायकेगु
ग्वसः दःगु खॉ ब्याकसे शैक्षिक स्तर थाकायता शिक्षक-
शिक्षिकापूँ, कर्मचारी नपां खॉ जुयो च्वंगु दः धायो
दिल ।

ढ्वनयकुथि दँ मुंज्या समारोहया कजि बिष्णु
प्रसाद दुमरं न्हयलुवा पिनिगु तस्कं मेहनतं ढ्वनयकुथि
थौ या अवस्थाय थ्यंगु खॉ ब्याकसे अभिभावक पिनिगु
सल्लाह काथं ज्या साडः च्वडागु खॉ ब्याक दिल ।

ढ्वनयकुथिया सहायक प्र.अ. राजकुमार ह्योमिखां,
मा.वि. इन्वार्ज राम कुमार निरौला, नि.मा.बि. इन्वार्ज
रामहरि ताम्राकारं, नं न्वचु तयो दिसे ढ्वनयकुथिया
ज्या इवः तः काडः दिल ।

अभिभावक, शिक्षक व ढ्वनामिपिन्ता हानयज्या यागु उगु
ज्या इवःसं ढ्वनामिपिसं सांस्कृतिक ज्या इवः नं क्यंगु खः ।

बासु मा.वि. या ६३ कगु दँ मुंज्या शनिवार जू थाय ख्वप
नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं उळ्लेया आखः ढ्वडः
तःपुं मरुगु, फोहरगु ख्वप देता नेमकिपाया न्हयलुवा, जनप्रतिनिधि
व स्थानीय जनताया साथ व ग्वाहालीं यचुपिचुगु, सुव्यवस्थित,
सम्पदा ल्यंकः, म्वाकः तःगु, शैक्षिक गन्तव्यया थाय काथं हज्याकगु
खॉ ब्याकसे ख्वप नगरपालिकां शिशुस्याहार केन्द्र निसें कलेजत
चायकः देया लागिं मःपुं जनशक्ति ढ्वलांकयूगुलि जुयो च्वंगु खॉ
ब्याकसे देश व जनताया सेवा यायूगु हे राजनितिया तातुना खः
धायोदिल ।

ख्वप अस्पतालया चिकित्सक नपां पूर्व विद्यार्थी रत्न सुन्दर
लासिवं अः जनतात पुनिगु स्वयो मपुनिगु ल्वचं ग्रसित जुयो च्वंगु खॉ
ब्याकसे मधुमेह, (चिनी), क्यान्सर व ब्लडप्रेसरं जनता सचेत
जुयमः धायोदिल ।

विद्यालय व्यवस्थापन समितिया अध्यक्ष नपां ख्वप
नगरपालिका वडा नं. २ या वडाध्यक्ष हरिप्रसाद बासुकलाया सभा
नायोलय जुगु उगु ज्या इवःसं वयकलं ढ्वनयकुथिया प्रगतिसं न्हयलुवा
पिनिगु लाहा दःगु खॉ काडः दिल ।

संयुक्त परीक्षा समितिया नायो रोशन राज तुडुतुई ख्वपया
शैक्षिक लागा अढ्वल यायूता हज्याडः च्वंगु खॉ ब्याकसे ख्वप देशं

चण्डेश्वरीया दँ बुदिं

चण्डेश्वरी आधारभूत विद्यालयया ६६ कगु दँ बुदिं,
सिरपा लः ल्हायगु नपां सांस्कृतिक ज्या इवः २०८२ फागून २९ गते
विद्यालय प्राङ्गनय जुल । उपप्रमुख रजनी जोशीया मू पाहाँलय
७ नं वडाया वडाध्यक्ष उकेश कवांया पाहाँलय उगु ज्या इवः जुगु
खः ।

आदर्श समाज दयकेगु मू लिधंसा शिक्षा

फागुन ३० गते

खप नगरपालिकाया उपमेयर रजनी जोशी एभरेष्ट भक्तपुर स्कूलया १६ कगू 'ओपन डे' ज्या इवः या उलेज्या यासे खप देता आदर्श समाज दयकेगु पाखय न्ह्याकः चवडागु खाँ ब्याकसे आदर्श समाज दयकेगु मू लिधंसा शिक्षा जुगुलिं नगरपालिकां न्हयगू कलेजत चायकः वगु खाँ ब्याक दिल । बुसां निसें सीडब्लय तक्या फुकक संस्कारय् जनता नपां ग्वाहाली काय्गु व बियगु ज्या न्ह्याकय्गु योजना दःगु खाँ ब्याकसे वयकलं खप देता ज्ञान विज्ञानया सहर काथं हछ्याय्गु योजना दःगु खाँ नं ब्याक दिल ।

खप नगरपालिका वडा नं २ मिबाछेंया ब्वनयकुथिया हः नय जूगु ज्या इवः खय ब्वनायकुथिया संस्थापक प्रिन्सिपल कमला देवी अमात्य राजभण्डारी ब्वनयकुथिया दाच्छिया प्रगति प्रतिवदेन

पिब्वयो दिल ।

ज्या इवःया सभाध्यक्ष भक्त राज भण्डारी जुगु उगु ज्या इवः सं विशेष पाहाँ काथं विद्यालय व्यवस्थापन समितिया नायो रामगोपाल कर्माचार्य व एभरेष्ट जन्मदिन कोषया सद्भावना दूत डा. तोयानाथ खनाल जु जुयो द्यूगु खःसा संस्थापक प्रिन्सिपल राजभण्डारी जुं धायो द्यूकाथं वि.स. २०६६ सालय् स्थापना यागु एभरेष्ट जन्मदिन कोष पाखं अःतकखय् देशया ३२ गू जिल्लाय् ३५ वटा सामुदायिक ब्वनयकुथिसं साफू कुथि निःस्वांगु नपां च्वजायकेता ग्वाहाली यागु खः ।

ज्या इवः प्लेगुप निसें स्वंगु तगितका ४४१ म्हा ब्वनामिपुं थी थी सांस्कृतिक व सिर्जनात्मक प्रस्तुति क्यंगु खः ।

उथिंग्यंगु शिक्षा व व्यवहार इलं फ्वंगु

चैत्र १ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं शैक्षिक लागा च्व जायके मफू तलय छुं नं समाज हज्याय मफैगु खाँ ब्याकसे शिक्षाया गुणात्मक विकासया लागिं ब्वनयकुथिया भौतिक पूर्वाधारया विकास, अनुभवी शिक्षक, अनुशासित ब्वनामिपुं व ग्वाहालिमि अभिभावकपुं दयमः धायो दिल ।

उगु खाँ हिमालयन ग्लोरी स्कूलया ग्वसालय जूगु अभिभावक दिवस ब्वनामि, शिक्षक हानयज्या, सिरपा लः ल्हायगु ज्या इवः नपां सांस्कृतिक ब्वज्या सं न्वचु तयो दिसे वयकलं समाजय ह्यूपा ह्यूता खपया न्हयलुवा पिनिगु योगदान न्ह्याब्लें लुमन्ति काथं दयो च्वनिगु खाँ नपां खप नगरपालिकां ब्वनामिपिनिगु ब्वनयमः धाय्गु पठन संस्कृति हज्याकय्ता जनज्योति पुस्तकालय चाय्कः तयागु खाँ काडः दिल ।

'उथिंग्यंगु शिक्षा व उथिंग्यंगु व्यवहार इलं फ्वंगु माग खः धायो दिसे वयकलं न्हूगु पुस्ताता धिं धिं बल्लया भावना ब्वलांकय्

बियो दे दयकेगुलि दुतिनय् मः धायो दिल ।

खपया सामुदायिक व निजी ब्वनयकुथि तयसं गुणास्तरीय शिक्षाखय धिं धिं बल्ला याडः च्वंगु खाँ ब्याकसे वयकलं शैक्षिक लागाय बन्द-हडताल याडगु धाय्गु 'बुद्धिखय् क्वपं खं तपुयगु'थे खः धायोदिल ।

ज्या इवःसं इसानया केन्द्रीय अध्यक्ष प्रेमजन थापां पठन संस्कृति विद्यार्थी, शिक्षक व अभिभावक पिन्के नं दयमःगु महत्वं जःगु गुण खः थुकिं पेशागत व व्यावहारिक जीवनय भिंगु लिच्वः लाडगु खाँ काडः दिल ।

ब्वनयकुथिया प्रिन्सिपल कृष्ण राम त्वानावासुं ब्वनयकुथिया मू तातुना दक्ष जनशक्ति व्वलांकः ब्वनामिपिन्ता नैतिकता, अनुशासन व ई काथंया सीप दयकः बियगुलि बःयाडः वयागु खाँ काडः दिल ।

ज्या इवः सं विद्यालय व्यवस्थापन समितिया दुजः रबिन्द्र खर्बुजां खपं शिक्षा लागाय् छ्यःगु लायया लिच्वः समाज विकासय खानय् दयो वगु खाँ ब्याकसे नगरपालिकापाखं चायकः तःगु कलेजपाखं देशां देछिया ब्वनामिपिन्ता दांकः गुणास्तरीय शिक्षा ब्यू ब्यू वगु खाँ काडः दिल ।

पुँजीवादी व्यवस्था अपलं जनताता भिं जुडगु ज्या मयाडगु खाँ ब्याकसे वयकलं समाजवादी व्यवस्था जक जनताया समस्या ज्यंकय फैं धायो दिल । विद्यालय व्यवस्थापन समितिया नायो आशाराम बैद्यया सभानायोलय जुगु उगु ज्या इवःसं शिक्षिका पुष्पा प्रजापति, राधिका प्रजापतिं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

ज्या इवःसं मू पाहाँ प्रजापति जुं एस ई ई पास जूपुं ब्वनामिपिन्ता सिरपा लः ल्हाडः द्यूगु खः ।

ब्रम्हायणी आ.वि. या दँ बुदिं

चैत्र २ गते

ब्रम्हायणी आधारभूत विद्यालय ख्वपया ३४कगु दँ बुदिं, शिक्षक हानय ज्या व सांस्कृतिक ज्याइवः ब्वनयकुथिसं जू थाय् ख्वप नगरपालिका वडा नं. ८ या वडाध्यक्ष कृष्ण प्रसाद कोजुं ज्या इवः उलेज्या यासे ब्वनामिपिन्ता ब्वंकय्गु जक मखुसँ व्यवहारिक ज्ञान नं बियमःगु खौं नपां ख्वप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य, सुचकुचु व सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु ज्या नपां ख्वप नगरपालिकां न्हयगू कलेजपाखं दांगु, भिंगु शिक्षा बियो वगु नपां १०० गू शैय्याया ख्वप अस्पताल चाय्कः विरामी पिन्ता सेवायाडः वगु खौं काडः दिल ।

ब्वनयकुथिया संस्थापक नायो ज्ञानसागर प्रजापति जुं मचात चुलुबुले जुगु स्वस्थ जूगुया लक्षण खःधायोदिसे चुलुबुले जुलादक दिक्क चाय मज्यगु खौं व्याकसे मचातय्गु हःनय ल्वाय मज्यगु, दाय मज्य, ब्वः बिय मज्य, ख्याय मज्य, माया याडः ब्वलांकय मः धायोदिल ।

वागीश्वरी मा.वि. या प्र.अ. कृष्ण प्रसाद कर्माचार्य ब्रम्हायणी आ. वि नपां मंकलं ज्या याडः वयागु खौं व्याक दिल ।

ख्वप नगरपालिका ८ या वडाया दुजः सुमित्रा बोहजुं

बल्लागु शैक्षिकजग हे ब्वनामिपिनिगु कन्हेया बांलागु भविष्य

चैत्र ३ गते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिं मेहनत, अभ्यास व मौकांजक ब्वनामिपुं तः लाङ्गु खौं व्याकसे मौका दत धःसा छम्हा छम्हा ब्वनामिपिसं च्वजायक हज्याय् फैगु खौं ख्वप नगरपालिका वडा नं. ४ गःपलीया सेकरिड हार्ट एकडेमीया २३ कगु दँ बुदिं, सिरपा लःल्हायगु वा सांस्कृतिक ब्वज्यासं व्याकसे ब्वनामिपिनिगु क्षमता स्वयो शिक्षा वियगु हे शिक्षकया कर्तव्य खः धायोदिल ।

एस ई ई २०८१ खय् ४ जिपिए हःम्हा ब्वनामि प्रिन्स लामा नपां सकल ब्वनामिपिन्ता लसहांसे, भिन्तुना देछायो दिसे प्रमुख प्रजापति जुं बल्लागु शैक्षिक जग हे ब्वनामि पिनिगु कन्हेया बांलागु भविष्य खः धायोदिल ।

ख्वपया सामुदायिक व संस्थागत ब्वनयकुथिया शैक्षिक गुणस्तर उथिग्यंकयता नगरपालिकां कुतः याडः च्वंगु खौं व्याकसे वयकलं ख्वप नगरपालिकां चाय्कः तःगु कलेज बांलागु शिक्षा बियो वगु अलय नगरपालिकां शैक्षिक ऋण बियो वगु, कलेजय अपलं छात्रवृत्ति बियो च्वजाय्कः ब्वनयगु मौका बियो वगु खौं नपां ब्वनामिपिन्ता थःगु तुतिखय दानय् फयके बियमःगु नपां स्वाभिमानी जुयमः धायो स्यनय्मः धायो दिल ।

ब्वनयकुथिया प्रिन्सिपल श्रीराम सुवालं एसईई २०८१ सं ४

‘ब्वनयकुथि ज्ञानया देगः खः आना स्वास्थ्य सेवाता बांलाकः हज्याकयता छँ छँ नर्सिडः ज्या इवः न्ह्याकः च्वंगु खौं व्याकः दिल । वयकलं थुगुसी भक्तपुर साकोसं शिक्षा कोषपाखं सरकारी ब्वनयकुथि ब्वनिपुं जेहेन्दार ब्वनामिपिन्ता छात्रवृत्ति वियता ‘छात्रवृत्ति कोष दयकः २ लाख ४४ हजार तका दां छखय लिङ्कगु खौं काडः दिल ।

ब्वनयकुथिया प्रधानाध्यापक तीर्थलक्ष्मी धन्छां ब्वनयकुथिया दाच्छिया प्रतिवेदन पिब्वसे ब्वनयकुथिया शैक्षिक, सांस्कृतिक, कासा व थी थी विषयया खौं प्रष्ट याडः दिल ।

ज्या इवः सं मदिकक अध्यापन ज्या याडः नीदा सेवा याय् धुंकपुं शिक्षिका चन्द्रलक्ष्मी धन्छा याता दोसल्लां डयकः हनापौ लः ल्हागु जुल ।

विद्यालय व्यवस्थापन समितिया अध्यक्ष लक्ष्मी नारायण दुवालया सभा नायोलय जुगु उगु ज्या इवः सं कासाया धिंधिं बल्लाखय तःलापुं व उत्कृष्ट न्हिपौ (डायरी) च्वयो ब्वंकपु शिक्षक पिन्ता नं हनापौ लः ल्हागु जुल ।

ज्या इवः सं शिक्षिका सरस्वती, सीता स्वहारी, व रचना शाही नं न्वचु तःगु खःसा सांस्कृतिक ज्या इवः नं कयंगु खः ।

जिपिए हय्ता तःलाम्हा प्रिन्स लामाया मनोबल च्वजाय्केता अलय थप हौसला च्वजाय्केता ब्वनयकुथिं ५०,०००/- तका प्रोत्साहन धेबा बियागु खौं व्याकसे अः थुगु ब्वनयकुथि ६०० म्हा ब्वनामिपुं ब्वडः च्वंगु खौं नपां साफूया ज्ञान नपां भिंगु संस्कार स्यनय् मः धायोदिल ।

ख्वप नगरपालिका वडा नं. ४ या वडाध्यक्ष उपेन्द्र सुवालं शिक्षिका शान्ति घिसिड, ब्वनामि आइसा पौडेलपिसं नं न्वचु तःगु ज्या इवः सं प्रमुख प्रजापतिं एस ई ई २०८१ खय तः लापुं ब्वनामिपिन्ता हानय्ज्या यागु खःसा पाहौपिसं अतिरिक्त क्रियाकलापय् तः लापिन्ता सिरपा लः ल्हागु खः ।

विद्या आर्जनया दँ बुदिं

चैत्र ४ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया मू पाहाँलय विद्या आर्जन इङ्गलिश बोर्डिङ्ग स्कूलया ३३ कगु दँ बुदिं, सिरपा लः ल्हाय्गु व सांस्कृतिक ज्या इवः सं उलेज्या यासे खप नगरपालिकां ब्वनामिपिन्ता खपया बारे म्हासिङ्का पिब्वय फयकेगु मतिं स्थानीय पाठ्यक्रम लागू याडागु खाँ व्याकसे ब्वनामिपिन्ता साफूया ज्ञान जक मब्बूसँ खपया कला व संस्कृति नं ज्ञानया स्रोत काथं ब्वंकः ब्वडः वगु खाँ काडः दिल ।

ब्वनयकुथिया कमजोरपुं ब्वनामिपिन्ता विशेष ध्यान तय मःगु खाँ व्याकसे वयकलं ब्वनामिपिन्ता राष्ट्रिय व अन्तरराष्ट्रिय विषय नं व्याकक थुङ्के बियमःगु खाँ नपां ब्वनयकुथि, शिक्षक व अभिभावक पिनिगु मंकः कुतलं भी सन्तानतय्गु भविष्य बांलाङ्गुलि

शिक्षा हे विकासया मुख्य स्रोत खः उकिं शिक्षाता हृदाय तयो भौतिक सम्पत्ति थे नाश मजुङ्गु शिक्षाता बांलाकय् मः धायोदिल ।

ब्वनयकुथिया प्रिन्सिपल पुरुषोत्तम ग्वाछां ब्वनयकुथि ब्वनामिपुं ब्वनिगु थाय जक मयासँ म्वायगु कला स्यनयगु नपां राष्ट्रप्रति सम्मान याय्गु नं स्यनय् मः धायो दिल । थौया ब्वनामिपुं हे कन्हेया भविष्य दयकिपुं जूगुलिं अमिगु व्यक्तित्व विकास ब्वनयकुथि बः याडः वयागु खाँ काडः दिल ।

उगु ज्या इवः सं अभिभावक प्रतिनिधि विश्वराम थापा, ब्वनामि व शिक्षक प्रतिनिधिपिसं नं भिन्तुना न्वचु दे छःगु खःसा मू पाहाँ प्रजापति जुं एसइई पास जूपुं ब्वनामिपिन्ता हना पौ पाहाँपिसं ब्वनयकुथिया थी थी धिं धिं बल्ला कासाय त्याकपिन्ता सिरपा लः ल्हागु जुल ।

भीम आदर्शया ६३ कगु बुदिं

चैत ६ गते

भीम आदर्श आधारभूत विद्यालयया ६३ कगु बुदिंया मूपाहाँ खप नगरपालिकाया उपप्रमुख रजनी जोशीं खपदेता शैक्षिक केन्द्रया काथं हछ्याय्ता ब्वनामिपिनिगु क्षमता अप्वयकेता न्हयलुवापिसं निःस्वार्थ सेवाया लागिं सामुदायिक ब्वनयकुथि निःस्वांगु खाँ व्याकसे वहे सामुदायिक ब्वनयकुथित च्वजाय्केया लागिं खप नगरपालिकां मःगु ग्वाहाली याइ धायो दिल ।

वयकलं नीछगू सदीता लाइकः याडः ब्वनामिपिन्ता परम्परागत शैली म्हितेफैगु काथं नाचगान, कासा, ज्याइवः त स्यनयता शिक्षकपुं हज्याय् मःगु खाँ व्याकसे खपया छगू ब्वनयकुथि छगू सम्पदा सुचुकुचु ज्याइवः खं ब्वनामिपिन्ता सामाजिक उत्तरदायित्व कः घाय सयके बिङ्गु खाँ काडः दिसे अपलं मोबाइल स्वइगुलिं थः मां ब्वा प्रति माया मोहहे मयासिं जूगुलिं होस याय्मःगु खाँ व्याकसे ब्वनयगु पास याय्ता जक मखु व्यवहारिक ज्ञान नं दयमः धायो दिल ।

विद्यालय व्यवस्थापन समितिया दुजः नपां खप नगरपालिका वडा नं. ८ या वडाध्यक्ष कृष्ण प्रसाद कोजुं थौं कन्हे स्यनयगु नपां फोहर गथे थासय् लाकय्गु धाय्गु नं स्यनय् मःगु नपां व्यवहार याय्गु स्यनय् मःगुलि बः याडः दिल ।

आधारभूत विद्यालय समिति खपया न्वकु नपां ब्रम्हायणी आ.वि या प्र.अ. तीर्थ लक्ष्मी धन्छा समाज अलय राष्ट्र हछ्यायता शिक्षक, अभिभावक, ब्वनामिपुं अलय स्वापु दःपुं निकायतय्सं थः थःगु जिम्मेवारी व कर्तव्य पूवाकयमःगु खाँ व्याकसे सामुदायिक ब्वनयकुथिया विकासया लागिं जागिरे मानसिकता त्वःतः ल्यं

दःगु ई नं गतिशील व मिहेनती शिक्षक जुयता छ्यलयमः धायो दिल ।

ब्वनयकुथिया पुलांम्हा प्र.अ. नहकुल प्रजापतिं ब्वनयकुथि ल्हययो हय मःगु व ऐतिहासिक ग्वाहालीया खाँ काडः दिल ।

पूर्व प्र.अ. नपां आ. बि. या प्र.अ. शिव बहादुर खुलिमुलिं ब्वनामिपिनिगु बांलागु सिकाइता व्यवहारिक दयकेगु वातावरण अभिभावक व शिक्षक नेम्हासितुं, थःथःगु थासं ज्या याय्मः धायो दिल ।

पूर्व प्रः अः नपां सन्तति आ.वि. या प्र. अ. दिपक माकं ब्वनयकुथिया सिमित स्रोत साधनं ब्वनामिपिन्ता हछ्यायता सामुदायिक ब्वनयकुथि हज्याडः च्वंगु खाँ काडः दिल । ज्या इवः या सभाया नायो नपां विद्यालय व्यवस्थापन समितिया नायो महेन्द्र खायमलीं भविष्यया कर्णधार ब्वलांकय्गु इवलय् खप देता ज्ञान विज्ञानया मू थाय् दय्केता ब्वनामिपिन्ता व्यवहारिक याय्मः धायो दिल ।

ब्वनयकुथिया प्र.अ. पुजा दाहालं ज्ञान विज्ञान नपां व्यक्तित्ता आत्मसम्मान स्वाभिमान व नैतिकवान याय्ता शिक्षां बांलागु ज्या याइगु नपां ब्वनयकुथि प्रगति प्रतिवेदन पिब्वयो दिल ।

ब्वनयकुथिया वार्षिक परीक्षाय् उत्कृष्ट ब्वनामि, अतिरिक्त कृयाकलापय् तः लापुं ब्वनामिपिन्ता मेडल व दसिपौ लः ल्हागु खःसा त्रेम्हा ब्वनामिपुं दीपशीखा तामाड व दीपान्सु गुप्तां अलय अभिभावक सीता लामां नं न्वचु तःगु खः । ज्या इवःया दशवी दशवी ब्वनामिपिसं सांस्कृतिक ब्वज्या क्यंगु खः ।

शान्ति निकेतन मा.वि.या बुदंमुंज्या

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं फागुन २९ गते शान्ति निकेतन मा.वि.या ५६ कगु दँ मुंज्याया उलेज्या याडः दिसे शिक्षा खय छ्यःगु लाय गुब्लें हे सिति मवानिगु खाँ ब्याकसे शान्ति निकेतन स्कूल ख्वपय गुणस्तरीय शिक्षा विद्गु सामुदायिक विद्यालय मध्ये छगू खः धायोदिसे ब्वनामिपुं थःसफल जुयता मदिक्व कुतःयाय्मः धायोदिसे असफल जूसा उकी पाठ सयकेमःधायो दिल ।

ब्वनामिपिसं ई छ्यलयगुलि विशेष ध्यान तयमःधायोदिसे साफूकुथि वाडः न्हूँ न्हूँगु विषय अध्ययनय नं बःयाय मःगु खाँ नपां वयकलं शिक्षा सुननं खुयो काय मफैगु अमूल्य धन खः धायो दिल ।

ज्या भूवःसं ब्वनयकुथिया प्रधानाध्यापक विजयराम प्रजापतिं ब्वनयकुथिया दाच्छिया प्रतिवेदन पिबवगु खःसा दँमुंज्यासं ब्वनामि, शिक्षक पिन्ता हानयज्या व सिरपा नं ब्यगु खः ।

नगरबासीपिन्ता भिं जुडगु काथं ज्या याय्मः

चैत्र २ गते

ख्वप नगरपालिका प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायोसुई सोमबार नगरप्रहरी, वडा निरीक्षक व बजार व्यवस्थापकपुं मुंकः च्वंगु बैठक सं नगरया फोहर धः, लाँ, पार्किङ, तरकारी बजार व्यवस्थापन, अनियमित निर्माण, सामुदायिक पशुपन्छी नियन्त्रण, निर्माण सामग्री व्यवस्थापन, मर्मत सम्भार, उच्छृङ्खल गतिविधि, पतिं व सार्वजनिक जग्गा ल्यंकः भिंकः तयगु, नपां हकर्स नियन्त्रण आदि विषय छलफल जुल ।

बैठकय नगर प्रमुख प्रजापतिं ख्वप दे ऐतिहासिक, सांस्कृतिक व पुरातात्विक महत्वया ल्याखं देया महत्वं जःगु नगर खः धायोदिसे ख्वप नगरपालिकां थानाया मूर्त व अमूर्त कला संस्कृति व सम्पदात ल्यंक, म्वाकः, भिंकः तयता ज्या याडः वगु खाँ काडः दिल ।

नगरपालिकाया नीति, योजना व ज्याइवः जनताया दशवी यंकय्गु ज्या कर्मचारीपिनिपाखं जुडगु खाँ ब्याकसे वयकलं कर्मचारीपुं ज्ञान, सीप व क्षमताया ल्याखं अब्ल जुडगुलिं थःगु स्याच्गु बोली व्यवहार व आचरण पिबवयो ज्या सानय मः धायो दिल ।

नगरबासी पिनिगु भिं जुडगु ज्या व सुरक्षाखय दुबिडः ज्यायाय्गु इनाप यासे वयकलं नगर प्रहरी, वडा निरीक्षकपिसं थःगु जिम्मेवारी प

वांकय मःगु खाँ नपां जनताता सास्ती जुडगु छुं नं खाँ ज्या याय् मज्यगु कर्मचारीपिसं व्यक्तिगत फाइदाया निंतिं ज्या सानय मज्यगु अलय जनताया मतिकथं हज्यायमः धायोदिल ।

उगु बैठकय नगरपालिकाया प्रशासकीय अधिकृत दामोदर सुवालं कर्मचारी पिन्के नागरिक पिन्के स्वयो अपः नागरिक भावना दयमःगु खाँ ब्याकसे जनतां नगरपालिका व कर्मचारीपिनिगु ज्या हनयचवडः स्वयो च्वनिगुलिं सचेत व विवेकशील जुयो ज्या सानय मः धायो दिल ।

बैठकय वपुं कर्मचारीपिसं ख्वप नगरता यचु, पिचुगु बांलागु व व्यवस्थित दयकेगुलि थः थः गु बिचः प्वंकः दिल ।

विश्व क्षयरोग दिवसया लसताय शिविर

चैत्र २ गते

भक्तपुर जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय व खप अस्पतालया प्राविधिक ग्वाहाली व खप नगरपालिका वडा नं ९ कार्यालयया ग्वसालय आइतवार श्वास-प्रश्वास पुनः स्थापना केन्द्र तुमचोय् स्वँ जाँचया शिविर जुल ।

विश्व क्षयरोग दिवस (मार्च २४) या लसताय क्षयरोग मुक्त समाज दयकेगु अभियान काथं उगु शिविर जूगु खँ ग्वसाखलं धःगु दः । ए आई प्रबिधिया अत्याधुनिक एक्सरे मेसिन व विशेषज्ञ डाक्टरपुं भायो जुगु उगु शिविरय् ३३२ म्हा नागरिकपिसं थःगु स्वँ जाँचयगु याकगु धःगु दः ।

शिविर न्हयाकय हाँ जूगु औपचारिक ज्याइवः सं वडाध्यक्ष

रबिन्द्र ज्याखवं वायुप्रदुषण व घुम्रपानं याडः स्वँ सम्बन्धि थी थी ल्वचं थ्यू पुं ल्वगीत अपलं मनूत खानय दयो वगु खँ ब्याकसे इलय हे स्वँ जाँच याकयूता सकल सिता इनाप याडः दिल । स्वस्थ नागरिक परिवार व समाज हज्याकयूता योगदान याय् फैगु खँ ब्याकसे वयकलं खप नगरपालिकां नागरिकपिनिगु स्वास्थ्य उपचार सेवा हदाय तयो ज्या साडः वगु खँ काडः दिल ।

जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयया प्रमुख अञ्जना खड्कां खप नगरपालिकां छँ छँ नर्सिड सेवा न्हयाकः वगुलिं हे नगरबासी पिन्ता ल्वय जुयवं हे उपचारयाय् दःगु खँ ब्याकसे वयकलं विरामीता हेला मखु माया याडः मदिकक उपचार सेवा याकयता ग्वाहाली याय्म धायोदिल ।

खप अस्पतालया डाक्टर रत्न सुन्दर लासिवं कुँ, धू नपां ख्वाउंगु व ब्याक्टोरिया, भाइरसं याडः (फोक्सो) स्वँ या ल्वय जुय फःगु खँ ब्याकसे क्षयरोग(टि.बी.) ल्वयया लक्षण व उपचार विधिया खँ काडः दिल ।

शिविरसं २१९ म्हा मिसात व १०३ म्हा मिजंतयगु एक्स रे जाँच यागुली २६ म्हा मिसात व ९ म्हा मिजं तयगु खँ जाँच नं यागु खः । च्याम्हासिकय् क्षयरोगया जीवाणुत खानय दःगु खँ ब्याकसे वडाध्यक्ष ज्याखवं अमिगु निशुल्क उपचार जुयो च्वंगु खँ काडः दिल ।

निरीक्षण

खपया तः माही बिस्का जात्राता भैल खः दयकः च्वंपुं कालिगढपुं नपां खँल्हा बल्हा याडः दिसे खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति व खप नगरपालिका वडा नं. ५ या

वडाध्यक्ष योगेन्द्र मान बिजुक्छँ जु आइतबार आना हे भायो निरीक्षण यासे खँ थुइकः दिल । उगु भैलखः २०८२ चैत्र २७ गते व २०८३ वैशाख ५ गते लुइगु खः ।

स्थलगत निरीक्षणः

२०८२ चैत २ गते

खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति नगरया थी थी थासय जुयो च्वंगु विकास निर्माणया ज्या नपां

सम्पदा ल्यंकःम्वाकः तय्गु योजनाया ज्या जुयो च्वथाय् भ्गायो स्वयो दिल ।

ग्यास पसलय अनुगमन

चैत ५ गते

खवप नगरपालिका अनुगमन समितिया कजि राजकृष्ण गोराया न्ह्यलुवाय ब्यासीनिसें कमल विनायक जुयो लान्चा फल्चातक खय् च्वंगु ग्यास पसलय अनुगमन यागु भ्क्वलय अपलं ग्यास पसःत नगरपालिकाय् दर्ता नवीकरण मयासें ग्यास मियो च्वंगु, किराना वा भाडाकुडा पसः दर्ता याडः ग्यास मियो च्वंगु खानय् दत । म्याद फूगु ग्यास सिलिन्डरमतयता, ग्यास दःगु सिलिन्डर सुचुकः अभाव याडः थिकय् याडः ममियता, ग्राहक पिनिगु धलः तयो ग्यास मियता, मदयक मगाय धुपुं ग्राहकपिन्ता कम्पनी पा सां ग्यास ब्रियता अलय फलय ग्यास मतयता सुभावाव ब्यगु खः ।

महाकाली ग्यास सप्लायर्स, श्री महालक्ष्मी ग्यास पसल, नगांचा ग्यास पसल नवीकरण यो वा धःगु, न्यू प्रजापति इन्टरप्राइजेज भाडाकुडा पसं ग्यास पसः नं दर्ता याय मःगु, साखकर्मी किराना पसलय् ग्यास पसःनं दर्ता याय मःगु, जय श्री महालक्ष्मी ग्यास सप्लायर्स नवीकरण याय्ता इनाप यागु जुल ।

अथेहे चैत ६ गते खवप नगरपालिका अनुगमन समितिया कजि राजकृष्ण गोराया कजिलय भुलांचा, गःपली व सल्लाधारीया ग्यास पसलय अनुगमन याय्गु भ्क्वलय तलेजु ट्रेडर्सय हिमाल, गीता व श्रीमाया ग्यास डिपोय सम्बन्धित प्रोपाइटर मरुगुलिं दःगु भ्वँ नपां दर्ता

प्रमाण पत्र ज्वडः नगरपालिकाय वयता धःगु, अथेहे विष्णु चवालाया ग्यास पसलय सागर ग्यासया बिक्री डिपोखयु नं सम्बन्धित प्रोपाइटर मरुगुलीं दर्ता प्रमाण पत्र ज्वडः नगरपालिकाय वयता धःगु, बस्नेत ट्रेडर्स डिपो इलय ग्यास हयो मबिला धाय्गु गुनासो दःसा एस.पी खाद्या स्टोरय् श्रीमाया व गीता ग्यास मियो च्वंगुलिं

सच्छि व न्हयच्यागूगु खप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

ग्यासया बिस्कं दर्ता याय मःगु व खाद्य पंस, नवीकरण यायमःगु, अथेहे पि.के. खाद्य स्टोरय हिमाल ग्यास विक्रीपसः बन्द जूगुलीं दर्ताया भवँ ज्वडः नगपालिकाय वा धःगु जुल ।

अथेहे प्रणय स्टोरय ग्यासया बिस्कं दर्ता यायमःगु, काभे किराना पसलय हिमाल व श्रीमाया ग्यास मियो च्वंगुलि पसः नवीकरण याडः ग्यासया बिस्कं दर्ता याय मःगु खाँ धायागु वडा निरीक्षक रामकृष्ण प्रजापतिं धःगु दः ।

अनुगमन समितिसं दुजः रोशन मैयाँ सुवाल, दुजः ज्ञानबहादुर मानन्धर खप नगरपालिका सुर्यप्रसाद श्रेष्ठ, जिल्ला

प्रशासन कार्यालय भक्तपुरया नवराज पोखरेल, खप नगरपालिका श्यानितेशन उपशाखा प्रमुख दिलिप कुमार सुवाल, वडा निरीक्षक रामकृष्ण प्रजापति, कर शाखाया प्रभाषकुमार चालिसे, मोहनदेवी ब्यांजु, महानगरीय प्रहरी परिसरया प्रहरी सहायक निरीक्षक तेज प्रसाद खतिवडा, कमल कुमार श्रेष्ठ, राष्ट्रिय उपभोक्ता मञ्चया मनोज थापा, लक्ष्मी थापा, भक्तपुर उद्योग वाणिज्य संघया राजेश त्वानाबासु, भक्तपुर घरेलु तथा साना उद्योग संघया सुमित्रा श्रेष्ठ, वाणिज्य तथा उद्योग कार्यालयया लक्ष्मीप्रसाद कासुला पुं भःगु खः ।

इन्द्रायणी द्योछँ या थामा पुजा

चैत ६ जाते

खप नगरपालिका वडा नं २ खौमाया ऐतिहासिक व पुरातात्विक इन्द्रायणी द्योछँ लिपिडः दानय् धुंकः शुक्रबार परम्परागत विधि काथं लुखा पुजा, थामा पुजा (जःपुजा) व मेमेगु मःकाथंया पुजा नं यागु जुल ।

उगु ज्याभूवःसं खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं उपभोक्ता समितिपाखं जनताया साथ व ग्वाहाली दानय् धुंकगु इन्द्रायणी द्योछँ ता थःगु भःपियो संरक्षण याइगु विश्वास प्वंकः दिसें विदेशीया ग्वाहाली मकसें स्थानीय श्रम व साथ नं छ्यलः थानाया सम्पदात ल्हवनय कानय् व दानय फँगु दसु काथं थुगु ज्या जूगु खाँ ब्याकसे द्योछँ दानय्गु ज्याखय खानय दयक व खानय मदयकः ग्वाहाली यापुं सकलसिता सुभाय देछायो दिल ।

‘इन्द्रायणी द्योछँ पुनःनिर्माण उपभोक्ता समितिया नायो भाजु विनोद चरण राय जुं उपभोक्ता समिति पाखं ३ करोड तका क्वतिया लागतय इन्द्रायणी द्योछँ दानय्गु ज्या क्वचःगु अलय थी थी संघ, संस्था, गुथि नपां स्थानीय पाखं ५२ लाख क्वतिया आर्थिक ग्वाहाली मुनय फःगु

नपां द्योछँ दानय्गु भूवल्य सलंस स्थानीय पिसं श्रमदान यागु नं खाँ काडः दिल ।

वहे भूवल्य नगर प्रमुख प्रजापति जुं खप नगरपालिकाया बजेट दयकगु द्योछँ या सिंकःमि व डकःमि पिन्ता हानय् ज्या याडः द्युगु खः ।

खवप नगरपालिकां त्वनयगु नाःया समस्या ज्यंकयता

ज्या साडः च्वंगु

चैत ७ गते

खवप नगरपालिका वडा नं. ९ तुमचो दुगुरे चोखा आवास क्षेत्रया स्थानीय जनताया दथ्वी उगु लागाय उपभोक्ता समिति पाखं त्वनयगु नाः इडः च्वंगु खाँ शनिवार जगु छलफल सं नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं नगरवासीपिन्ता उथिग्यंकः त्वनयगु नाः इडः वियगु ज्या नगरपालिकां हदाय तयो काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड व मेमेपुं स्वापु दःपुं नपां छलफल याडः वगु खाँ काडः दिल ।

त्वनयगु नाःया स्रोत व्यवस्थापन ट्याङ्की व प्रशोधन केन्द्र दयकेगु व इडः बियगु ज्या भूवःखय नगरपालिकाया बजेट छ्यलःकेयूकेएलता ग्वाहाली याडः च्वंगु खाँ नपां प्रमुख प्रजापति जुं स्थानीय जनताया साथ व ग्वाहाली त्वनयगु नाःया पाइप विस्तार व सुधार याडः च्वडागु खाँ काडः दिल ।

भेला सं वडाध्यक्ष नपां खानेपानी उपभोक्ता समितिया नायो रविन्द्र ज्याख्वं आवास क्षेत्रय अःतक खय ४८८ पु हिति बिय धुंगु व वस्ती विकास नपां त्वनयगु नाःया अपलं माग आपूर्ति यायगु

ज्या

प्राकृतिक स्रोत व वित्त आयोगया कार्यवाहक नायो जुद्धबहादुर गुरुङ् जुं खवप नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपुं नपां स्वापु दःगु शाखाया

काथं केयूकेएल, भक्तपुर वितरण शाखा नपां छलफल जुयो च्वंगु खाँ काडः दिल ।

उपभोक्ता समितिया न्वकु कृष्ण भक्त लवजुं समिति पाखं थःगु हे पूर्वाधार दयकः त्वनयगु नाःइडः बियाबलय स्थानीय जनताता राहत जगु खाँ ब्याकसें अः डिप बोर्डिड पाखं नाः अपलं बुयो मवसेलीछुं भातिसमस्या वगु खाँ काडः दिल ।

कार्यपालिकाया दुजः नपां खानेपानी उपभोक्ता समितिया दांभारी छोरी मैयाँ सुजखुं नाः बुयो वैगु म्हवचा जूसेलीं जन गुनासो अपलं वडगु पक्का नं जुल धायो दिसे उपभोक्ता समिति व नगरपालिकापाखं त्वनयगु नाःया समस्या ज्यंकयता जुयो च्वंगु ज्या या खाँ काडः दिल ।

स्थानीय जगन्नाथ प्रजापतिजुं त्वनयगु नाःया थप नाः छुं व्यवस्थापन यायता अलय इडः बियगुली सुधार यायगु खाँ स्थानीय उपभोक्तात नपां अपलं छलफल याडः वयागु सुभावा काथं उपभोक्ता समितिं क्वःछ्यगुलिं फुक्क स्वामित्व ग्रहण याइगु विश्वास प्वंकः दिल ।

भेलासं स्थानीय उपभोक्ता पिनिगु प्रतिनिधित्व याडः पुष्प नारायण श्रेष्ठ, उद्धव दाहाल, विष्णु कुमार प्रजापति, सतिश प्रजापति, धर्म लक्ष्मी लघुपिसं तुमचो दुगुरे आवास क्षेत्रय मेलम्चीया त्वनयगु नाःइडः बियता केयूकेएल नपां मिलय जुयो ज्या सानय मःगु, नाःछुं व्यवस्थापनय बःयायमःगु, त्वनयगु नाःशुद्धीकरण प्रणालीता थप प्रभावकारी यायगु, थजगु रचनात्मक सुभावा त पेश यागु खः । त्वनयगु नाः मरुगु इलय उपभोक्ता समिति पाखं डिप बोर्डिड याडः स्थानीय जनताता इडः ब्यगुलीं उपभोक्तापिसं सुभावा देछायो दिल ।

इवः

प्रमुख पुं व कर्मचारीपिनिगु दथ्वी आयोगया 'काम, कर्तव्य व अधिकार' या खाँ अभिमुखीकरण व अन्तरक्रिया ज्या इवः क्वचाल ।

खप कलेजय् क्यूएकयता समकक्षी परीक्षण पुचं ज्या न्ह्याकल

चैत ८ गते

देशय दुनय चाय्कःतःगु उच्च शिक्षण संस्थात गुणस्तरया न्युनतम मापदण्ड पूर्वांक चाय्कःतःगु दः धाय्गु सुनिश्चितता प्रयोजनार्थ विश्व विद्यालय अनुदान आयोग सानोठिकी भक्तपुर संस्थागत प्रत्यायन प्रणाली (क्यूएए) लागु यागु दः । कलेजं संस्थागत प्रत्यायन कायता विश्वविद्यालय अनुदान आयोगं पू वांकय मःगु ज्या भूवःत क्वःछिडःतःगु दः । शैक्षिक गुणस्तर सुनिश्चितता व प्रत्यायन प्रमाणपत्रया लागिं खप कलेजं २०७९ पुस महिनाय ब्यूगु निवेदन काथं ज्या हज्याडः च्वंगु अलय थ्वहे भूवलय विश्वविद्यालय अनुदान आयोग पाखं निःस्वांगु समकक्षी परीक्षण पुचलं आइबार खप कलेजया ज्या न्ह्याकगु दः ।

खप नगरपालिकाया प्रमुख नपां खप कलेज सञ्चालक समितिया नायो सुनिल प्रजापतिया नायोसुई च्वंगु उगु शुभारम्भ ज्या भूवःसं वयकलं खप नगरपालिकापाखं चाय्कःतःगु शैक्षिक संस्थात देयाय्हे म्हासिका पिबवयो न्ह्याकः वगु संस्था काथं हज्याडः च्वंगुलि लयता प्वंकः दिल ।

समाजय ह्यूपा हड्गु मू लिधंसा शिक्षा जूगुलिं शिक्षाया महत्व ता बिचःयाडः खप नगरपालिकां न्हयगू कलेजत चाय्कः म्हुवचा धेबां दांगु, भिंगु, बांलागु शिक्षा बियोवगु खौं ब्याकसे 'स्थानीय तहलं हे व्यवस्थित रुपं कलेजत चाय्के फः धाय्गु दसु खप कलेज खः, समाजता सुसंस्कृत यायां सकलं जनताता हे बुद्धिजीवी दयकेगु तातुडः खप कलेज त चाय्कः वगु खः' धायो दिल ।

कलेज चाय्केता मःकाथंया भौतिक पूर्वाधार खप नगरपालिकां दयकःवियगु अलय सञ्चालन खर्च कलेज थमनं हे व्यवस्था यायगु याडः खप कलेजत चाय्कः वगुलिं म्हुवचा धेबां बांलागु, भिंगु शिक्षा बिय फःगुलिं खप कलेजय ब्वनामिपुं अपलं द्रहं

वगु खौं वयकलं काडः दिल ।

विश्वविद्यालय शिक्षा अनुसन्धानया लिधंसाय जुयमःगु मान्यताता मनय तयो खप कलेजतयसं राष्ट्रिय व अन्तरराष्ट्रिय गोष्ठी त ग्वसःग्वयो वगु गुकिता हछ्यायता कलेज सञ्चालक समितिं हदाय तयो ज्या याडः वगु खौं प्रमुख प्रजापतिं धायो दिल ।

स्थानीय तहं न्ह्याकगु कलेजत स्वतः सरकारी कलेज जूगुलिं खप नगरपालिकापाखं चाय्क तःगु खप कलेजतयता आङ्गिक कलेजता थें व्यववहार यायमःगु खौं ब्याकसे वयकलं कलेजय मचःमगागु याता आत्म सात यासैं कलेजया प्रगतिया नितिं कलेज सञ्चालक समिति मदिकक हज्याय्गु बचं नं वयकलं बियो दिल ।

विश्व विद्यालय अनुदान आयोगं खप कलेजया नितिं निःस्वांगु समकक्षी परीक्षण प्रक्रिया प्रमुख प्राध्यापक सुवास केसीं सरोकारवाला पक्षया अपेक्षा पू वांकय्गु अथेधाय स्वापु दःगु पक्षता सन्तुष्ट याय्गु हे छगू काथंया गुणस्तर जूगुलिं स्वापु दःगु पक्षं सरोकारवालाया आकांक्षा पूर्वांकयगु पाखय् वानय मःधायो दिल ।

वयकलं गुणस्तरियताया दसिपौ मेपिसं धायकःमखुसैं ज्याया लिचवः या लिधंसाय कायता सुभावा वियो दिल ।

खप नगरपालिकां कलेजत चाय्कःवगु न्हूंगु व च्वछाय बहगु ज्या खः धायो दिसे खप कलेजत दक्षिण एशियायाय्हे उदाहरणीयकलेज जुय फःगु खौं त वयकलं धायो दिल ।

कलेजया प्राचार्य प्रकाश कुमार श्रेष्ठ लसकुस याडः द्यूगु उगु ज्या भूवःसं कलेजं पिबवगु स्व अध्ययन प्रतिवेदन उपप्राचार्य डा.राजेश कुमार श्रेष्ठ पिबवयो द्यूगु खः ।

खप कलेजं ब्यूगु जानकारी काथं समकक्षी परीक्षण टोली चैत १० गतेतक परीक्षण याई ।

सच्छि व ढ्हयच्यागूगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

बिस्काजात्रा डायकिगु लायँ तार ब्यवस्थापनया छलफल

चैत ९ गते

खपया ऐतिहासिक अलय लोकं ह्वागु बिस्का जात्रा व्यवस्थित, मर्यादित व शान्तिपूर्ण ढंगं क्वचाय्केता नेपाल विद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम केबुल नेटवर्क, इन्टरनेट सेवा प्रदायकतय दश्वी सोमबार जुगु ज्या इवः सं खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं खपया ऐतिहासिक, साँस्कृतिक व पुरातात्विक महत्वं जःगु मौलिक नगर खः धायोदिसे खप देता यचुपिचुगु व बांलागु नगरकाथं हछ्यायता नगरया मूमू बजार लागाया पसल्य् पालिचा छगू काथंयाय् हे दयकेगु ज्या जुयो च्वंगु खाँ व्याक दिल ।

नगरया थाय्थासय उखयला-थुखयला मदयो सःमसः थें जुयो च्वंगु केबुल नेटवर्कया तारत थासय लाक तयकेया लागिं स्वापु दःगु पक्षत नपां मंकः कुतः जुयो च्वंगु खाँ वयकलं काडः दिल ।

खप नगरपालिका वडा नं. ९ या वडाध्यक्ष रबिन्द्र ज्याख्व जुं नगर दुनय तारत सःमस याडः तःगु जनगुनासो वगु खाँ ब्याकसे म्वः मरुगु तारत फक्व मथां चिड्केता इनाप याडः दिल ।

ज्या इवःसं खप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराई जुं नगर बांलाक तयता अव्यवस्थित तारपाखं जुयफःगु दुर्घटना म्वचा यायता तार थासय लाकय् मः धायोदिल ।

बैठकं हःनय वयो च्वंगु बिस्का जात्रा नपांया जात्रात विद्युत

प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम, केबुल नेटवर्क, इन्टरनेट सेवा प्रदायक पिन्ता तारखय् क्षती जुइगु म्वचा यायता म्वःगु तारत लिकाय्गु, व्यवस्थित यायता खप नगरपालिकां स्यानिटेशन शाखा प्रमुख दिलिप सुवालया कजिलय् न्हयमहासिया छगू पुचःदयकः ज्या हछ्याय्गु खाँ क्वः छित ।

ज्या इवःसं नेपाल विद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम केबुल नेटवर्क इन्टरनेट सेवा प्रदायकया प्रतिनिधिपिसं थः थः गु बिचः प्वंकगु खः ।

उद्यमशीलता विकास तालिम सुरु

चैत ९ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं उद्यमशीलता जुयगु धाय्गु थःगु तृतिखय दानय्गु, मेहनती व स्वाभिमान जुयगु खः धायोदिसे लाहातय् ज्या दःपुं मनूत गुब्लें पित्याडः सीय म्वालिगु लाहा फयो कतःया हःनय क्व छुय म्वालिगु खाँ काडः दिल ।

गरिबी न्हांकयता लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (मेडपा) अन्तरगत उद्यमशीलता विकास तालिम न्ह्याकगु ज्याइवसं वयकलं खप नगरपालिकां नगरबासीपिन्ता भिंकः शिक्षा व स्वास्थ्य सेवा ब्यू ब्यू ल्यासे ल्यामहो पिन्ता थःगु तृतिखय दानय फय्केता थी थी तालिमत ब्यू गु खाँ नपां ल्यासे ल्यामहोपिन्ता शिक्षा व लाहातय ज्या

दयकः बिय फःसा विदेशय वानिपुं भाचा म्हवँ जुइगु खाँ नपां नगर पालिकां ल्यासे ल्यामहोपिन्ता स्वयो तालिमत हछ्याय्गु खाँ काडः दिल ।

खप नगरपालिकां थः थाय् च्वंगु मौलिक सीप व अभौतिक सम्पदा तयता अन्तरराष्ट्रियकरण याय्गु ज्या नं हछ्याड च्वडागु नपां कन्हेया दे अमिगु लाहातय लाइगुलिं अमिता लाहातय ज्या दयकः बियमः धायोदिल ।

खप नगरपालिकाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भट्टराई जुं नेपालय हे छुं याय धाइपिनिगु लागिं नं मेडपा ज्या इव ग्वाहाली याइगु खाँ नपां न्हूगु भविष्य दय्केता मःकाथंया उद्यमशीलता हछ्याय् मः धायोदिल ।

कार्यपालिकया दुजः रोशन मैयाँ सुवालं ज्या इवः याय मःगु या तातुना काडः दिसे तालिमं उद्यमशीलता विकास याडः लाहातय ज्या दयक बिइगु नपां उद्यमी गथे जुयगु धाय्गु नं स्यनि धायो दिल ।

ज्या इवःसं खप नगरपालिका लघु उद्यम विकास कार्यक्रमया गीता कुमारी कोइरालां नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

ख्वप कलेजय विश्वविद्यालय अनुदान आयोगया समकक्षी परीक्षण पुचः या प्रारम्भिक अनुगमन क्वचाल

चैत्र १० गते

ख्वप कलेजया शैक्षिक गुणस्तर सुनिश्चितता व प्रत्यायन (क्यू.ए.ए.) या लागि विश्व विद्यालय अनुदान आयोगया समकक्षी परीक्षण पुचः (पी.आर.टी) पाखं चैत्र ८, ९ व १० गते स्वन्ह्यंकः प्रारम्भिक अनुगमन याय धुंकगु जुल ।

समापन ज्या इव या सभाया नाथो नपां कलेज व्यवस्थापन समितिया नाथो भाजु सुनिल प्रजापति जुं अनुगमनया इवलय पुचःलं ब्यगु सुभावता ई स्वयो न्हा हे पू वांकयगु बचं ब्यसे अनुगमनं वगु सुभावं ख्वप कलेजया शैक्षिक सुधारयायता महत्वपूर्ण जुइगु खाँ काडः दिल ।

स्थानीय तहपाखं चायकः तःगु ख्वप कलेजं देया मे मेगू स्थानीय तहता नं शैक्षिक संस्था चायकः जनताया सेवा यायगु उर्जा ताडः बिइगु खाँ नपां ख्वप नगरपालिकां फुक्कसिता उर्थिग्यंक सुविधा बियगु धापु काथं ज्या याडः च्वंगु खाँ काडः दिल ।

वयकलं कलेजय ब्वडः च्वंपुं छम्हा छम्हा ब्वनामिपिन्ता शैक्षिक प्रमाण - पत्र नपां लाहातय ज्या दैगु काथंया तालिम बियगु कुतः जुयो च्वंगु नपां ब्वनामिपिसं परीक्षाय् हःगु उत्कृष्ट अंकं जक वयाता तःलकिगु मखुसें वयागु नैतिकता, इमानदारिता व संस्कार महत्वपूर्ण जुइगु खाँ काडः दिल ।

ख्वप नगरपालिकापाखं चायकः तःगु ख्वप सर्कल दुनयया कलेज तयगु शैक्षिक गुणस्तर व सेवा सुविधाया खायँ यक्वसिया जिज्ञासा व चासो दःगु खाँ व्याकसे वयकलं थुगु कलेजतयता अन्तरराष्ट्रियकरण याडः यंकयगु धायो दिल ।

समापन ज्या इवः सं पुचःया कजि प्रा. सुवास केसी ख्वप कलेजया समुहगत कुतलं संस्थागत विकासय् सकारात्मक लिचवः

लागु खाँ व्याकसे नगरपालिकापाखं चायक तःगु कलेजया तातुना व स्वपुकुं डालकाय बह जुगु खाँ काडः दिल । वयकलं ख्वप कलेजया विकास व प्रगतिखय व्यवस्थापन समिति, विषयगत संकाय, ब्वनामिपुं व अभिभावक सक्रिय सहभागिता व ग्वाहाली दःगु खाँ व्याकसे समकक्षी परीक्षण पुचलं ब्यगु सुभावता बांलाक छ्यलिगु विश्वास याडः दिल ।

ज्या इवः सं पुचःया दुजः नारायण प्रसाद भण्डारी गुणस्तर सुनिश्चितताया खायँ ख्वप कलेजपाखं थः पिसं यक्व खाँ सयके दःगु खाँ व्याकसे उच्चशिक्षा ब्वनय धुंपुं ब्वनामिपिन्ता सक्षम यायगुलि कलेजं बः यायमः धायोदिल ।

ज्या इवः सं कलेजया प्राचार्य प्रकाश कुमार श्रेष्ठ व शिक्षक कमिनिका न्याइच्याई नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

बिस्का जात्रा बांलाक हानयता स्वापु दः पुं नपां बैठक

चैत्र ११ गते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नाथोसुई हःनय वयो च्वंगु लोकहवागु बिस्का जात्रा सभ्य, भव्य व शान्तिपूर्ण याडः डायकेता बुद्धबार स्वापु दःपुं नपां च्वंगु बैठकसं प्रमुख प्रजापति २०८२/८३ या बिस्का जात्रा धःगु इलय हे शान्तिपूर्ण काथं क्वचायकेता स्वापु दः पुं सकल सिनं थः थः गु थासं ग्वाहाली यायता इनाप याडः दिल ।

वयकलं २०८२ चैत्र २७ गते निसें २०८३ बैशाख ५ गतेतक न्हयाकिगु च्याचा गुन्हु ख्वपया लोक हवागु बिस्का जात्रा

हलिमयया सकलं सिनं स्वइगु जात्रा ख्वपया मौलिक जात्रा जुगुलिं नगरपालिकां थुकिता विशेष महत्व बियो व्यवस्थापन पक्षखय बः याडः वगु खः ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय भक्तपुरया प्र.जि.अ. उमेश कुमार ढकालं बिस्का जात्रा सकलसिया मंकः जात्रा खः । थुकिया व्यवस्थापन यायता स्वापु दः पुं सकलसिया मंकः कुतः, ग्वाहाली व समन्वय मः धायोदिल बैठकय् गुठी संस्थान भक्तपुरया प्रमुख आनन्द कर्माचार्य बिस्का जात्राया अः तकया जुयो च्वंगु ज्यात काडः दिसे भैलख दयकेगु ज्या जुयो च्वंगु खाँ काडः दिल ।

सच्छि व न्हयच्यागूगु स्वप पौ, बःछि पौ (पाक्षिक)

जिल्ला प्रहरी परिसर भक्तपुरया प्रहरी उपरीक्षक सूर्य बहादुर खड्का जात्राया इलय सुरक्षाता बिचःयाडः सि.सी क्यामरा अपग्रेड यायगु खाँ व्याकसे जात्राया प्रत्यक्ष प्रसारण याय फःसा जात्रा जुइथाय् हुल म्हवचा जुई धायोदिल । जात्राता व्यवस्थित याय्ता व अलय छु गथय जुला धायो स्वयता ड्रोननं छ्यलयगु खाँ व्याकसे जात्रा इलय हे न्ह्याकः इलय हे क्वचायकेता बः याडः दिल ।

बैठकसं ख्वप नगरपालिकाया जनप्रतिनिधि, भैरवनाथ जात्रा व्यवस्थापन समिति, राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल टेलिकम, काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्थानीय स्काउट, अस्पतालतयपुं प्रतिनिधि, ट्राफिक प्रहरी, भक्तपुर उद्योग वाणिज्य संघ, पुजारीपुं व जात्रानपां स्वापु दःपुं भःगु खः । वयकपिसं बिस्का जात्रा व्यवस्थापनया नितिं थःपिसं यायगु ग्वाहाली व अः तक जूय धुंगु ज्यात काडः दिल ।

बिस्का जात्रा न्ह्याकय्ता जात्रानपां स्वापु दःपुं नपां जूगु बैठकं क्वः छयगु खाँतः

१. थुगुसीया बिस्का जात्रा मर्यादित व बांलाक क्वचायकेता जात्रा न्ह्याइगु फुक्क थासय सुचुकुचु नपां मः काथंया व्यवस्था व प्रचार-प्रसार नपां स्वापु दःपुं नपां स्वापुतयो ज्या सानयगु ज्या ख्वप नगरपालिकां याइगु ।

२. बिस्का जात्रा जू तलयया इलय नगर क्षेत्रया शान्ति सुरक्षाया जिम्मा जिल्ला प्रशासन कार्यालय, भक्तपुर जिल्ला प्रहरी परिसर नपांया सुरक्षा निकायता बियगु ।
३. बिस्का जात्राबलय याय मःगु फुक्क पूजा-आजा व जात्रा इलय हे न्ह्याकः क्वचायकेगुया निति मः काथं तयारी याय्ता गुठी संस्थान शाखा कार्यालय भक्तपुरता जिम्मा बियगु ।
४. बिस्का जात्रानपां स्वापु दःगु पूजा-आजा व मकाथंया तयारीया लागिं भैल नायोपुं, जात्रा व्यवस्थापन समिति व स्वापु दःगु वडा कार्यालयता जिम्मा बियगु ।
५. बिस्का जात्रा न्ह्याकिगु नगरया फुक्क लागाय् च्वंगु तारत, केबल व फाइबर नेटया केबलत व्यवस्थित याय्ता केबल व्यवस्थापन समितिता जिम्मा बियगु । अलय मः काथं ग्वाहाली नगरपालिकां यायगु ।
६. बिस्का जात्रा न्ह्याकिगु मुख्य-मुख्य दिनखुनुं नगर दुनया अस्पतालया एम्बुलेन्स, दमकल, विपद् पूर्वतयारीया सामानता तयारी अवस्थाय् तयता नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, भक्तपुरं मः काथं व्यवस्था यायगु, अलय अस्पतालया इमर्जेन्सी वार्डय् स्वास्थ्यकःमिपिन्ता 'आकस्मिक सेवा' यालागिं तयारी अवस्थाय् तयता नगरपालिकां म काथं ग्वाहाली यायगु ।
७. बिस्का ज्वःछि अपलं हुल जुइगु दिन चैत्र ३० बैशाख १ व ४ गते भीड जुइगु थासय ग्वाहालीमि (स्वयम् सेवक) पुं छ्वयो व्यवस्था यायगु ।
८. बिस्का जात्रा न्ह्याकिथाय् सवारी साधन व्यवस्थापन याय्ता ट्राफिक कार्यालय भक्तपुरता जिम्मा बियगु ।
९. बिस्का ज्वः छि मःछि नाः इडः बियया लागिं के यू के एलता व (निर्वाध) मदिकक विद्युत छ्वयो ह्यता मःगु व्यवस्था नेपाल विद्युत प्राधिकरण भक्तपुर वितरण शाखाता जिम्मा बियगु ।
१०. थुगुसीया बिस्का जात्रा व न्हूँ दँ या लसताय २०८२ चैत्र २७ गते सुथाय् सिया ७:०० ता इलय जात्रा व्यवस्थितकाथं न्ह्याकय्ता ख्वप नगरपालिकाया ग्वासालय 'भिन्तुना न्याली' यायगु ।

लोकं ह्वागु ख्वपया बिस्का जात्रायामैलखः दयकथाय् स्वः
कायो दिसे नगर प्रमुख

२०८२ चैत्र २ गते)

समाज सुधार मा.वि. या दै मुंज्या

२०८२ फागुन २९ गते)

विश्व विद्यालय अनुदान आयोग पाखं जूगु भमकक्षी परीक्षण पुचः
या प्रारम्भिक अनुगमन क्वचाल २०८२ चैत्र १०

लोकं हवागु ब्खपया बिस्का जात्रा तःजिक हानयता ब्वापु ढःपुं नपां बैठक
२०८२ चैत्र ११